

FINANCIJSKA ANALIZA POSLOVANJA HOPS d.o.o.

Zec-Orlović, Marina

Master's thesis / Diplomski rad

2019

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of economics Split / Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:124:714851>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-25**

Repository / Repozitorij:

[REFST - Repository of Economics faculty in Split](#)

SVEUČILIŠTE U SPLITU
EKONOMSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

FINANCIJSKA ANALIZA POSLOVANJA HOPS
d.o.o.

Mentor:

Prof. dr. sc. Ljiljana Vidučić

Student: Marina Zec-Orlović

Broj indeksa: 2192551

Split, svibanj 2019.

SADRŽAJ:

1. UVOD	3
1.1. Problem istraživanja	3
1.2. Predmet istraživanja	3
1.3. Istraživačka pitanja	5
1.4. Cilj istraživanja	5
1.5. Metode istraživanja	6
1.6. Doprinos istraživanja	7
1.7. Struktura diplomskog rada	7
2. DEFINIRANJE POJMA FINACIJSKOG IZVJEŠTAJA	9
2.1. Zakon o računovodstvu	9
2.2. Temeljni financijski izvještaji	13
2.2.1. Bilanca	14
2.2.2. Račun dobiti i gubitka	17
2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala	19
2.2.4. Izvještaj o novčanom toku	20
2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje	22
3. ANALIZA FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	23
3.1. Pojam i svrha analize financijski izvještaja	23
3.2. Tehnike analize financijskih izvještaja	24
3.2.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja	24
3.2.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja	26
3.3. Temeljni financijski pokazatelji	27
3.3.1. Pokazatelji likvidnosti	27
3.3.2. Pokazatelji zaduženosti	29
3.3.3. Pokazatelji aktivnosti	31
3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti	33
3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti	34
3.3.6. Pokazatelji investiranja	35
3.4. Analiza pokazatelja novčanog toka	36
3.4.1. Pokazatelji likvidnosti	37
3.4.2. Pokazatelj kvalitete dobiti	38
3.4.3. Pokazatelji kapitalnih izdataka	39
4. ANALIZA POSLOVANJA: NA PRIMJERU PODUZEĆA	
“HOPS D.O.O.”	40

4.1. Predmet poslovanja i povijest poduzeća	40
4.1.1. Organizacijska struktura poduzeća	41
4.2. Analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. na temelju financijskih izvještaja.....	41
4.2.1. Horizontalna analiza bilance	41
4.2.2. Vertikalna analiza bilance	42
4.3. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća HOPS d.o.o.....	43
4.3.1. Horizontalna analiza.....	43
4.4. Analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. na temelju financijskih pokazatelja	44
4.4.1. Analiza pokazatelja likvidnosti	44
4.4.2. Pokazatelj zaduženosti	45
4.4.3. Pokazatelji aktivnosti	46
4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti	47
4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti	48
4.4.6. Pokazatelji investiranja	48
4.5. Analiza pokazatelja novčanog toka	49
4.5.1. Pokazatelji ocjene likvidnosti	49
4.5.2. Pokazatelj kvalitete dobiti	50
4.6. Komparativna analiza s konkurentnim poduzećem HEP d.d.....	50
4.6.1. Općenito o poduzeću HEP d.d.	50
4.6.2. Komparativna analiza temeljena na izabranim pokazateljima	51
5. ZAKLJUČAK.....	52
SAŽETAK	54
SUMMARY	54
LITERATURA.....	55
POPIS TABLICA	57
POPIS SLIKA	57
PRILOZI.....	58

1. UVOD

1.1. Problem istraživanja

Financijska analiza je proces od prikupljanja do interpretiranja financijskih podataka kojoj je cilj provjeriti je li poduzeće stabilno, likvidno i profitabilno. Osnovno polazište financijske analize čine financijski izvještaji poduzeća, tj. novčani tok sa svojom vremenskom dimenzijom i rizicima vezanim uz njegovu realizaciju.

Najvažnije financijske izvještaje čine izvještaji o financijskom stanju kojeg zovemo bilanca i izvještaj o financijskom prometu odnosno račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku. Financijski izvještaji moraju svim korisnicima osigurati informacije iz kojih će biti u stanju procijeniti iznos, vrijeme i izvjesnost potencijalnih novčanih primitaka, odnosno ocijeniti financijski položaj, profitabilnost i budući prosperitet poduzeća. (Žager L., 1996., str. 135.-139.)

Poduzetnik je obavezan sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje prema Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja ili primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja sukladno odredbama Zakona o računovodstvu. (Narodne novine, NN 2015)

Problem istraživanja predstavlja specifičnost i učinkovitost analize poslovanja putem horizontalne analize, odnosno analiziranja podataka i promjena kroz više obračunskih razdoblja, vertikalne analize, kod koje se različiti podaci iz istog vremenskog razdoblja međusobno povezuju i uspoređuju, te analize pokazatelja odnosno kombiniranje različitih metoda analize financijskih izvještaja, a sve u cilju procjene stanja i perspektive gospodarskog subjekta.

1.2. Predmet istraživanja

Predmet ovog istraživanja je financijska analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. i usporedba tekućih podataka s prethodnim na osnovi analize temeljnih financijskih izvještaja.

Prema Zakonu o računovodstvu temeljni financijski izvještaji su:

- Bilanca,
- Račun dobiti i gubitka,
- Izvještaj o novčanom toku,
- Izvještaj o promjenama kapitala i
- Bilješke uz financijske izvještaje.

U teorijskom dijelu rada upoznati ćemo se detaljnije s temeljnim financijskim izvještajima i s financijskom analizom tih izvještaja.

U empirijskom dijelu rada temeljni financijski izvještaji analizirat će se putem vertikalne i horizontalne analize, te pomoću financijskih pokazatelja kojima će se ocjenjivati sigurnost i uspješnost poslovanja poduzeća HOPS d.o.o..

Temeljne grupe financijskih pokazatelja:

- Pokazatelji likvidnosti - mjere sposobnost poduzeća da podmiri svoje kratkoročne obveze,
- Pokazatelji zaduženosti - mjere do koje se granice poduzeće financira iz tuđih izvora,
- Pokazatelji aktivnosti - mjere kako efikasno poduzeće upotrebljava svoje resurse,
- Pokazatelji ekonomičnosti - mjere odnos prihoda i rashoda,
- Pokazatelji profitabilnosti - mjere povrat uloženog kapitala,
- Pokazatelji investiranja -mjere uspješnost ulaganja u dionice. (Financijski pokazatelji – EFOS)

1.3. Istraživačka pitanja

Radom se namjerava dati odgovor na sljedeća istraživačka pitanja:

1. Koliki značaj ima prijenos električne energije u gospodarstvu Republike Hrvatske?
2. Kako posluje poduzeće HOPS d.o.o. u razdoblju od 2016. do 2019. godine s obzirom na rezultate dobivene horizontalnom i vertikalnom analizom?
3. Kakav je trend kretanja financijskih pokazatelja poduzeća HOPS d.o.o. u razdoblju od 2016. do 2019. godine? Pokazuju li dobiveni rezultati perspektivno poslovanje?
4. Što pokazuju rezultati dobiveni analizom pokazatelja na temelju novčanog toka?

1.4. Cilj istraživanja

Cilj ovog istraživanja je ispitati financijski položaj, profitabilnost i budući prosperitet poduzeća putem analize temeljnih financijskih izvještaja. U teorijskom dijelu cilj je istražiti pojam i svrhu financijskih izvještaja, te financijske analize kako bi se ukazalo na važnost poznavanja i razumijevanja financijskih izvještaja, te financijskih pokazatelja.

U empirijskom dijelu cilj je izračunati i interpretirati financijske pokazatelje:

- Likvidnosti,
- Zaduzenosti,
- Aktivnosti,
- Ekonomičnosti,
- Profitabilnosti i
- Investiranja.

U ovome radu provesti će se analiza na primjeru poduzeća HOPS d.o.o.. Analizirat će se poslovanje na temelju financijskih pokazatelja za razdoblje od 2015. do 2017. godine te će se provesti horizontalna i vertikalna analiza balance i računa dobiti i gubitka.

1.5. Metode istraživanja

Pri izradi diplomskog rada koristiti će se sljedeće metode znanstvenog istraživanja:

1. Induktivna metoda - temelji se na postupku zaključivanja od pojedinačnog prema općem.
2. Deduktivna metoda - temelji se na dedukciji, odnosno na zaključivanju od općih sudova ka pojedinačnim ili ka drugim općim sudovima.
3. Matematička metoda - uključuje matematičke formule, logike, simbole i matematičke operacije.
4. Metoda prikupljanja podataka - većina podataka će se prikupiti putem Interneta
5. Metoda deskripcije - postupak jednostavnog opisa ili očitavanja činjenica, te empirijsko potvrđivanje njihovih veza i odnosa.
6. Metoda sinteze - postupak spajanja jednostavnih misaonih tvorevina u složene i složenih u još složenije.
7. Metoda komparacije - postupak kojim se uočava i uspoređuje sličnost i zajednička obilježja dvaju ili više događaja, pojava ili objekata.
8. Metoda klasifikacije – sistematska i potpuna podjela općeg pojma na posebne, koje taj pojam obuhvaća. (Zelenika R., 2000)

1.6. Doprinos istraživanja

U ovome radu biti će provedeno teorijsko i empirijsko istraživanje.

Kroz ovaj rad putem financijske analize želi se pokazati kako posluje monopolist na području prijenosa električne energije u Republici Hrvatskoj.

Detaljnom analizom financijskih izvještaja od 2016. do 2019. godine namjera je ostvariti uvid u poslovanje monopoliste HOPS-a d.o.o.. Analiza se vrši preko horizontalne i vertikalne analize, te skupina financijskih pokazatelja kako bi se stekla cjelovita slika o financijskom stanju i perspektivi poduzeća.

1.7. Struktura diplomskog rada

Diplomski rad će se sastojati od šest glavnih poglavlja, uključujući uvod i zaključak.

U prvom poglavlju rada, odnosno u uvodu, bit će iznesen problem i predmet istraživanja te će se postaviti istraživačka pitanja i ciljevi koji se žele postići ovim istraživanjem. Također će se objasniti metode korištene za istraživanje kao i doprinos istraživanja.

U drugom poglavlju rada prijeći će se na teorijski dio gdje će se objasniti Zakon o računovodstvu, te će se istaknuti važnost financijskih izvještaja: bilance, računa dobiti i gubitka, izvještaja o novčanom toku, izvještaja o promjenama kapitala i bilješki uz financijske izvještaje. U drugom poglavlju još će se analizirati pojam, svrha i tehnike financijske analize.

U trećem poglavlju rada istražiti će se pobliže financijski pokazatelji poslovanja poduzeća, način njihovog izračuna te važnost primjene u poslovanju. Tako će u okviru toga poglavlja biti analizirani pokazatelji likvidnosti, zaduženosti, aktivnosti, ekonomičnosti i profitabilnosti, te pokazatelji ocjene likvidnosti, pokazatelji kvalitete dobiti i pokazatelji povrata novčanog toka.

Četvrto poglavlje rada donosi opće informacije o analiziranom poduzeću, predmet i povijest poslovanja, kao i informacije o organizacijskoj strukturi analiziranog poduzeća. S ovim poglavljem završiti će se teorijski dio rada i preći će se na empirijski dio rada.

U petom poglavlju iznit će se analiza poslovanja na primjeru poduzeća HOPS d.o.o..Provesti će se analiza na temelju financijskih izvještaja, analiza putem pokazatelja i analiza pokazatelja novčanog toka.

U zadnjem dijelu rada donijet će se zaključak, koji će se steći na temelju provedene financijske analiza na primjeru poduzeća HOPS d.o.o..

2. DEFINIRANJE POJMA FINANCIJSKOG IZVJEŠTAJA

2.1. Zakon o računovodstvu

Hrvatski sabor donosi odluku o proglašenju Zakona o računovodstvu na sjednici 3. srpnja 2015. godine. Zakonom o računovodstvu (ZOR), Hrvatskim standardima financijskog izvještavanja (HSFI) i Međunarodnim računovodstvenim standardima (MRS) određen je zakonodavni okvir financijskog izvještavanja za sve poduzetnike u Republici Hrvatskoj.

Zakonom o računovodstvu uređuje se računovodstvo poduzetnika, razvrstavanje poduzetnika i grupa poduzetnika, knjigovodstvene isprave i poslovne knjige, popis imovine i obveza, primjena standarda financijskog izvještavanja i tijelo za donošenje standarda financijskog izvještavanja, godišnji financijski izvještaji i konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, izvještaj o plaćanjima javnom sektoru, revizija godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, sadržaj godišnjeg izvješća, javna objava godišnjih financijskih izvještaja i godišnjeg izvješća, Registar godišnjih financijskih izvještaja te obavljanje nadzora. (Narodne novine, NN 2015. čl. 1)

Prema ovom Zakonu, poduzetnici su:

- Trgovačko društvo i trgovac pojedinac koji su određeni propisima kojima se uređuju trgovačka društva.
- Poslovna jedinica poduzetnika sa sjedištem u drugoj državi članici ili trećoj državi ako ne postoji obveza vođenja poslovnih knjiga i sastavljanja financijskih izvještaja, te ako su te države obveznici poreza na dobit sukladno propisima kojima se uređuju porezi
- Podružnica inozemnih poduzetnika u RH, ako ista nije poslovna jedinica
- Svaka pravna i fizička osoba, koja je obveznik poreza na dobit određena propisima kojima se uređuju porezi, osim odredbi kojima se uređuje konsolidacija godišnjih financijskih izvještaja, revizija godišnjih financijskih izvještaja, godišnje izvješće i javna objava. (Narodne novine, NN 2015., čl.4)

Prema Zakonu o računovodstvu poduzetnici se dijele na mikro, male, srednje i velike što ovisi o pokazateljima utvrđenim na zadnji dan poslovne godine koja prethodi poslovnoj godini za koju se sastavljaju financijski izvještaji.

Pokazatelji su:

- Iznos ukupne aktive,
- Iznos prihoda,
- Prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

Mikro poduzetnici su oni koji ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 2.600.000,00 kuna
- prihod 5.200.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine, 10 radnika.

Mali poduzetnici su oni koji nisu mikro poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
- prihod 60.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine, 50 radnika.

Srednji poduzetnici su oni koji nisu ni mikro ni mali poduzetnici i ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
- prihod 300.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine, 250 radnika.

Veliki poduzetnici su:

- poduzetnici koji prelaze granične pokazatelje u najmanje dva od tri uvjeta vezanih uz srednje poduzetnike
- banke, štedne banke, stambene štedionice, institucije za elektronički novac, društva za osiguranje, društva za reosiguranje, leasing društva, alternativni investicijski fondovi, mirovinska društva koja upravljaju obveznim mirovinskim fondovima, mirovinska društva koja upravljaju dobrovoljnim mirovinskim fondovima, dobrovoljni mirovinski fondovi, obvezni mirovinski fondovi te mirovinska osiguravajuća društva. (Narodne novine, NN 2015., čl.5)

Grupe poduzetnika prema Zakonu o računovodstvu dijele se na male, srednje i velike ovisno o pokazateljima utvrđenim na konsolidiranoj osnovi.

Pokazatelji su:

- iznos ukupne aktive
- iznos prihoda
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine.

Male grupe poduzetnika su one koje na konsolidiranoj osnovi na datum bilance matičnog društva ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 30.000.000,00 kuna
- prihod 60.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine, 50 radnika.

Srednje grupe poduzetnika su one koje nisu male grupe poduzetnika i koje na datum bilance matičnog društva na konsolidiranoj osnovi ne prelaze granične pokazatelje u dva od sljedeća tri uvjeta:

- ukupna aktiva 150.000.000,00 kuna
- prihod 300.000.000,00 kuna
- prosječan broj radnika tijekom poslovne godine, 250 radnika.

Velike grupe poduzetnika su one grupe koje na konsolidiranoj osnovi prelaze granične pokazatelje najmanje u dva uvjeta vezanih uz srednje poduzetnike. (Narodne novine, NN 2015., čl.6)

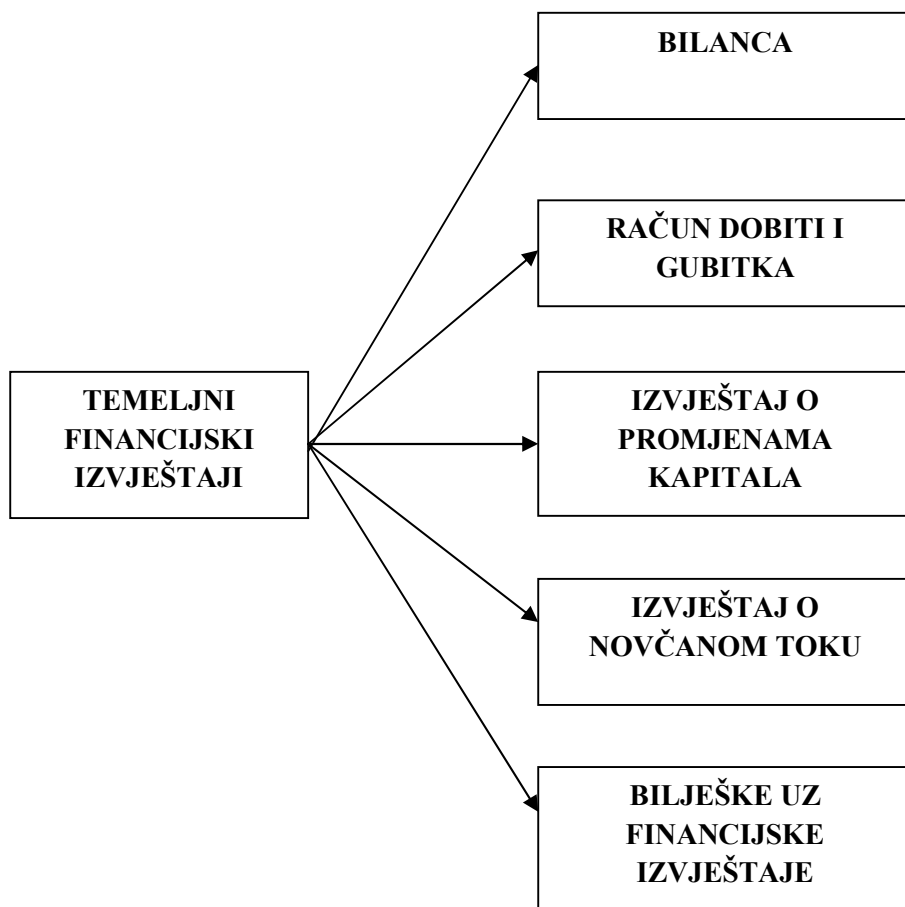
Godišnje financijske izvještaje poduzetnik je dužan sastavljati i prezentirati primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja sukladno odredbama Zakona o računovodstvu.

Poduzetnici nisu obvezni sastavljati izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti ako su obveznici primjene Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja u sklopu sastavljanja svojih godišnjih financijskih izvještaja

Poduzetnik je dužan sastaviti godišnje financijske izvještaje i u slučajevima promjene poslovne godine, statusnih promjena, otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije nad poduzetnikom i to sa stanjem na dan koji prethodi početku promijenjene poslovne godine, danu upisa statusne promjene, danu otvaranja stečajnog postupka ili pokretanja postupka likvidacije. (Narodne novine, NN 2015.)

2.2. Temeljni financijski izvještaji

Financijski izvještaji predstavljaju skup izvještaja koji se trebaju sastavljati za godišnje razdoblje poslovanja. Temelje se na računovodstvenom procesiranju prošlih poslovnih događaja. Financijski izvještaji trebaju istinito, pouzdano i nepristrano prikazivati financijsku situaciju, uspješnost i sposobnost poduzeća da stvara novac. Uvid u poslovanje poduzeća daje nam analiza financijskih izvještaja.

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji

Izvor: izrada autorice

Predsjednik uprave i svi članovi uprave (direktori), odnosno svi izvršni direktori poduzetnika potpisuju godišnje financijske izvještaje. Godišnje financijske izvještaje subjekata koji nemaju upravu, odnosno izvršne direktore potpisuju osobe ovlaštene za njihovo zastupanje.

Godišnji financijski izvještaji čuvaju se trajno u izvorniku. (Narodne novine, NN 2015., čl.19)

2.2.1. Bilanca

Bilanca (izvještaj o financijskom položaju) predstavlja sustavni pregled imovine, kapitala i obveza nekog gospodarskog subjekta na određeni datum, najčešće na datum završetka fiskalne godine. Izvještaj o financijskom položaju daje nam prikaz financijske pozicije tvrtke na određeni datum. (Vidučić, LJ., 2006., str. 366.)

Bilanca se sastavlja prema temeljnoj računovodstvenoj jednakosti:

$$\begin{array}{ccc} & \text{AKTIVA}=\text{PASIVA} & \\ \downarrow & & \downarrow \\ \text{IMOVINA}=\text{IZVORI IMOVINE,} & & \\ & \text{odnosno} & \\ \text{IMOVINA}=\text{KAPITAL}+\text{OBVEZE.} & & \end{array}$$

U bilanci se imovina poduzeća naziva aktiva koja se dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu imovinu. Kratkotrajna imovina je imovina koja se pretvara u novac u razdoblju kraćem od jedne godine. Stavke koje pripadaju kratkotrajnoj imovini su: novac, potraživanja, financijska imovina i zalihe.

Imovina predstavlja ekonomske resurse koji moraju zadovoljavati sljedeće kriterije za priznavanje u bilanci poslovnog subjekta: (Bartulović, M., 2013., str. 42-43)

- u vlasništvu su poslovnog subjekta,
- imaju mjerljivu vrijednost,
- od resursa tj. imovine se očekuje buduća ekonomska korist.

Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN. Br. 96/15) dugotrajna imovina se dijeli na: (Pervan, I., 2014., str. 5)

- nematerijalnu imovinu (izdaci za istraživanje i razvoj, koncesije, patent, licencije, robne marke, softver, goodwill, predujmovi za nabavu nematerijalne imovine, nematerijalna imovina u pripremi, ostala nematerijalna imovina),
- materijalnu imovinu (zemljište, građevinski objekti, postrojenja i oprema, alati, pogonski inventar i transportna imovina, predujmovi za materijalnu imovinu, materijalna imovina u pripremi, ulaganja u nekretnine, ostala materijalna imovina),
- dugotrajna financijska imovina (ulaganja u povezana društva, dugoročni vrijednosni papiri, dani dugoročni krediti),
- potraživanja (potraživanja od povezanih poduzeća).

Prema Pravilniku o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN. Br. 96/15) kratkotrajna imovina dijeli se na: (Pervan, I., 2014., str. 4)

- zalihe (sirovine i materijal, proizvodnja u tijeku, gotovi proizvodi, trgovačka roba, predujmovi za zalihe, dugotrajna imovina namijenjena prodaji, biološka imovina),
- potraživanja (potraživanja od kupaca, potraživanja za dane predujmove, potraživanja od zaposlenih),
- kratkotrajna financijska imovina (dani kratkoročni krediti, zajmovi povezanim poduzećima, primljeni kratkoročni vrijednosni papiri),

- novac (novac u banci i blagajni).

Pasiva bilance sastoji se od kapitala i obveza. Kapital predstavlja vlastiti izvor financiranja dok obveze tuđe izvore financiranja. Obveza je sadašnja obveza subjekta koja je proizašla iz prošlih događaja i za čije se podmirenje očekuje odljev resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi. Obveze mogu biti dugoročne (rezerviranja i obveze) i kratkoročne (kratkoročne obveze i obračunani a neplaćeni troškovi).

Tablica 1: Prikaz strukture bilance

AKTIVA	PASIVA
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	A) KAPITAL I REZERVE
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	I. Temeljni kapital
I. Nematerijalna imovina	II. Kapitalne rezerve
II. Materijalna imovina	III. Rezerve iz dobiti
III. Dugotrajna financijska imovina	IV. Revalorizacijske rezerve
IV. Potraživanja	V. Rezerve fer vrijednosti
V. Odgođena porezna imovina	VI. Zadržana dobit ili preneseni gubitak
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	VII. Dobit ili gubitak poslovne godine
I. Zalihe	VIII. Manjinski interesi
II. Potraživanja	B) REZERVIRANJA
III. Kratkotrajna financijska imovina	C) DUGOROČNE OBVEZE
IV. Novac u banci i blagajni	D) KRATKOROČNE OBVEZE
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEG RAZDOBLJA
E) UKUPNO AKTIVA	F) UKUPNO PASIVA
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	G) IZVANBILANČNI ZAPISI

Izvor: izrada autorice

2.2.2. Račun dobiti i gubitka

Račun dobiti i gubitka jedan je od temeljnih financijskih izvještaja koji prikazuje prihode, rashode i rezultat poslovanja za određeno vremensko razdoblje. Na temelju ovoga izvještaja možemo donijeti zaključke o profitabilnosti poslovanja pojedine tvrtke tijekom određenog vremenskog razdoblja. Bilanca nam daje informacije o sigurnosti poslovanja, dok je račun dobiti i gubitka pokazatelj uspješnosti poslovanja. (Dečman, N., 2012., str. 449.)

Prihodi predstavljaju povećanje ekonomske koristi koji nastaju zbog povećanja imovine ili smanjenja obveza dok su rashodi smanjenje ekonomske koristi do kojih dolazi zbog smanjenja imovine ili povećanja obveza. Povećanje odnosno smanjenje imovine i obveza odnosi se na onaj dio koji utječe na povećanje ili smanjenje kapitala. (Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., 2008., str. 68-69.)

Prema Zakonu o računovodstvu prihode dijelimo na: (Bujan, I., 2014., str. 24)

- poslovne prihode,
- prihode od financiranja,
- izvanredne prihode, pri čemu prve dvije vrste prihoda čine prihodi iz redovnog poslovanja.

Rashodi se dijele na: (Vidučić, LJ., 2015., str. 427)

- poslovne rashode,
- financijske rashode i
- izvanredne rashode, pri čemu prve dvije vrste rashoda čine rashodi iz redovitog poslovanja.

REZULTAT POSLOVANJA:

$\text{PRIHODI} - \text{RASHODI} = \text{FINANCIJSKI REZULTAT}$

$\text{PRIHODI} > \text{RASHODI} = \text{DOBIT}$

$\text{PRIHODI} < \text{RASHODI} = \text{GUBITAK}$

Ako je razlika između prihoda i rashoda pozitivna onda se dobit nakon oporezivanja dijeli na rezerve, zadržanu dobit i dividende. O tome odlučuje tvrtka, a zakonom je reguliran iznos dobiti koji se odvaja za zakonske rezerve. (Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L., 2008., str. 70.)

Tablica 2: Osnovna struktura i sadržaj računa dobiti i gubitka

POZICIJA
I. Poslovni prihodi
II. Poslovni rashodi
III. Financijski prihodi
IV. Financijski rashodi
V. Udio u dobitku od pridruženih poduzetnika
VI. Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika
VII. Izvanredni – ostali prihodi
VIII. Izvanredni – ostali rashodi
IX. Ukupni prihodi
X. Ukupni rashodi
XI. Dobitak ili gubitak prije oporezivanja
XII. Porez na dobit
XIII. Dobitak ili gubitak razdoblja
XIV. Dodatak – samo kod konsolidiranog izvještaja
XV. Dobitak ili gubitak razdoblja

Izvor: Belak, V. (2006.): Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima

2.2.3. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala prikazuje strukturu kapitala pojedine tvrtke i svih promjena na stavkama kapitala. Ovaj izvještaj se sastavlja na temelju podataka iz balance i računa dobiti i gubitka. Ulaganjem vlasnika ili ostvarenjem dobiti u obračunskom razdoblju povećava se vlasnička glavnica dok se smanjenjem ili povlačenjem glavnice te nastalim gubitkom u obračunskom razdoblju smanjuje vlasnička glavnica.

Promjene koje izravno utječu na vrijednost kapitala: (Cirkveni Filipović, T., 2017., str. 129)

- Tekući i odgođeni porezi,
- Revalorizacija dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine,
- Rezerve fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju,
- Promjene računovodstvenih politika,
- Ispravak značajnih pogrešaka prethodnog razdoblja,
- Tečajna razlika s naslova neto ulaganja u inozemno poslovanje
- Učinkovita zaštita novčanog toka i
- Ostale promjene kapitala.

2.2.4. Izvještaj o novčanom toku

Novčani tokovi predstavljaju priljeve i odljeve novca i novčanih ekvivalenata koji se javljaju u obavljanju poslovnih, investicijskih i financijskih aktivnosti. Pojam novac predstavlja novac u blagajni i na računima tvrtke (depoziti po viđenju) dok se novčanim ekvivalentima smatraju sva kratkoročna, visoko likvidna ulaganja koja se mogu brzo zamijeniti u poznate iznose novca. Primjeri novčanih ekvivalenata su:

- kratkoročne državne obveznice,
- komercijalni zapisi i
- vrijednosni papiri s rokom dospelja kraćim od 90 dana. (Barać, A., Ž., 2019., str. 1)

Izvještaj o novčanim tokovima je sastavni dio temeljnih financijskih izvještaja. Prikazuje izvore pribavljanja kao i način uporabe novca. Novčani tok može biti pozitivan ili negativan.

Sastavljanje izvještaja o novčanom toku bitno je radi pružanja podataka o novčanim priljevima i odljevima zbog pružanja informacija o uspješnosti tvrtke u upravljanju novčanim sredstvima. Tvrtka mora novčane tokove klasificirati po vrstama aktivnostima, a to su: poslovne, investicijske i financijske aktivnosti. Novčani tokovi od investicijskih i financijskih aktivnosti uvijek se iskazuju izravno dok se novčani tokovi od poslovnih aktivnosti mogu iskazati izravno ili neizravno. (Barać, A., Ž., 2019., str. 1)

Poslovne aktivnosti – glavne aktivnosti poduzeća koje najznačajnije utječu na financijski rezultat poduzeća. Najčešći novčani primici i izdaci od poslovnih aktivnosti su: (Vujević, I., 2009., str.51-52)

- novčani primici od provizija, subvencija i raznih drugih naknada,
- novčani izdaci dobavljačima za isporučenu robu ili usluge,
- novčani primici po osnovi prodaje proizvedenih proizvoda ili pruženih usluga
- novčani primici od osiguravajućih društava,
- novčani izdaci za zaposlene,
- novčani izdaci vezani za poreze i doprinose i sl.

Investicijske aktivnosti – odnose se na promjene na stavkama dugotrajne imovine. Primici i izdaci novca po osnovi investicijskih aktivnosti su: (Vujević, I., 2009.)

- novčani primici od povrata danih kredita drugima,
- novčani primici od prodaje dionica, obveznica drugih poduzeća,
- novčani primici od prodaje nekretnina, opreme, postrojenja i druge materijalne i nematerijalne imovine,
- novčani izdaci po osnovi kredita danih drugima,
- novčani izdaci za nabavku nekretnina, opreme i druge materijalne i nematerijalne imovine i sl.

Financijske aktivnosti – vezane su uz financiranje poslovanja, a kao najčešće transakcije javljaju se: (Vujević, I., 2009.)

- novčani primici od emisije dionica,
- novčani primici od primljenih kredita,
- novčani izdaci za dividende, kamate ,
- novčani primici od emisije obveznica i drugih vrijednosnih papira,
- novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i sl.

2.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Bilješke uz financijske izvještaje su financijski izvještaj koji sadrži informacije koje dodatno objašnjavaju vrijednost, obilježja i prirodu nekih pozicija i olakšavaju njihovo razumijevanje u bilanci, računu dobiti i gubitka, izvještaju o promjenama kapitala te izvještaju o novčanom toku.

Bilješke moraju biti sastavljene prema načelu urednog knjigovodstva odnosno izvješćivanja. Od načela urednog knjigovodstva za bilješke su od posebne važnosti: (Ramljak, B., 2009., str. 30)

- Načelo istinitosti – ispunjava se kad su bilješke pregledane i prihvaćene od ovlaštene osobe – revizora, i odgovaraju stvarnoj slici na datum balance,
- Načelo potpunosti – znači da bilješke moraju sadržavati sve zakonski propisane podatke i objašnjenja zbog vanjskih i unutarnjih korisnika računovodstvenih informacija,
- Načelo jasnoće i preglednosti – zahtjeva jasno i razumljivo iskazivanje pozicija financijskih izvještaja.

3. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

3.1. Pojam i svrha analize financijski izvještaja

Analiza financijskih izvještaja podatke iz financijskih izvještaja pretvara u informacije relevantne za odlučivanje i upravljanje koristeći različite analitičke instrumente i postupke. Analiza omogućava različite usporedbe koje su važne za donošenje poslovnih odluka. (Barać, A., Ž., 2019., str. 1)

Kod financijske analize podrazumijeva se pregledavanje velikog broja formalnih i neformalnih podataka značajnih za određenu svrhu analize. Skup osnovnih informacija o poduzeću javno je dostupan. Informacije su sadržane u financijskim izvještajima, koji su sastavljeni prema uputama javnih računovodstvenih tijela. (Helfert, E., 1997., str. 13-14)

Koraci u pripremi financijskih izvještaja za potrebe analize:

1. Korak

PRIKUPLJANJE I PREGLEDAVANJE INFORMACIJA (te provjera njezine formalne ispravnosti)

2. Korak

VREDNOVANJE

Metode: metoda pripreme i analitičke metode

3. Korak

INTERPRETACIJA (usmjerena na primatelja i na cilj analize)

3.2. Tehnike analize financijskih izvještaja

Financijska analiza provodi se različitim metodama i tehnikama i predstavlja jednu od najzastupljenijih analiza koje poduzeća koriste pri donošenju odluka o poslovanju.

Korisnici financijskih informacija su: (Vidučić Lj., Pepur S., Šimić Šarić M., 2015., str. 434.)

- Vjerovnici,
- Dioničari,
- Investitori,
- Financijski analitičari
- Gospodarske obrtničke komore.

Osnovne grupe analitičkih sredstava i metoda:

- horizontalna analiza (komparativni financijski izvještaji),
- vertikalna analiza (strukturni financijski izvještaji),
- analiza pomoću pokazatelja.

3.2.1. Horizontalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza je prvenstveno dinamička analiza. Potrebno je izraditi komparativne financijske izvještaje za potrebe horizontalne analize, kojima se uspoređuje postotna promjena pojedinih pozicija u financijskim izvještajima kroz duže vremensko razdoblje.

Dva su postupka određivanja postotka povećanja ili smanjenja vrijednosti neke pozicije financijskog izvještaja u sukcesivnim vremenskim razdobljima:

- u odnosu na bazno razdoblje, **bazni indeks**

$$\text{Postotna promjena} = \frac{\text{Stanje u tekućem razdoblju} - \text{Stanje u baznom razdoblju}}{\text{Stanje u baznom razdoblju}} * 100$$

-u odnosu na prethodno razdoblje, **verižni indeks**

$$\text{Postotna promjena} = \frac{\text{Stanje u tekućem razdoblju} - \text{Stanje u preth. razdoblju}}{\text{Stanje u prethodnom razdoblju}} * 100$$

Kod analize uspješnosti poduzeća češće se primjenjuje bazni indeks, dok je za potrebe forenzične analize primjereniji verižni indeks.

Tehnika sastavljanja komparativnog izvještaja o novčanim tokovima i provedba horizontalne analize obuhvaća sljedeće korake:

- određivanje bazne godine,
- računanje apsolutnog iznosa promjene vrijednosti svake pozicije po razdobljima,
- računanje postotnih promjena svake pozicije po razdobljima,
- interpretiranje dobivenih rezultata.

Horizontalna analiza se primjenjuje kada se želi uočiti uzrok promjene, procijeniti je li promjena povoljna ili ne, kao i za procjenu vjerojatnosti da se takav trend nastavi i dalje.

Dobivanje informacija o tome kako su se pojedini novčani tokovi kretali kroz promatrana razdoblja i je li došlo do značajnijih odstupanja osnova je ove analize. (Aljinović B. Ž., 2019., str. 1-2)

3.2.2. Vertikalna analiza financijskih izvještaja

Kod vertikalne analize se jedna pozicija iz financijskog izvještaja uzima kao konstanta te se određuje postotni odnos svih ostalih varijabli, odnosno podataka iz izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu. Vertikalna analiza je usporedba pojedine pozicije iz financijskih izvještaja s povezanim pozicijama u tom istom izvještaju. Ona nam daje uvid u strukturu izvještaja.

Vertikalna analiza izvještaja o novčanim tokovima provodi se na temelju strukturnog izvještaja o novčanim tokovima i sagledava se u odnosu na ukupno stanje novca ili ukupni iznos svih novčanih primitaka.

Ako je izvještaj sastavljen primjenom **izravne metode**, struktura se obično sagledava u odnosu na **ukupni iznos svih novčanih primitaka**.

$$\%udio = \frac{Vrijednost\ pojedine\ stavke\ izvještaja}{Ukupna\ vrijednost\ novčanih\ primitaka} * 100$$

Ako je izvještaj o novčanim tokovima sastavljen korištenjem **neizravne metode**, struktura se obično sagledava u odnosu na **ukupno stanje novca**.

$$\%udio = \frac{Vrijednost\ pojedine\ stavke\ izvještaja}{Ukupno\ stanje\ novca} * 100$$

Tehnika sastavljanja strukturnog izvještaja o novčanim tokovima i provedba vertikalne analize obuhvaća sljedeće korake:

- određivanje bazne vrijednosti,
- računanje postotnih promjena svake pozicije u strukturi,
- interpretiranje dobivenih rezultata.

Vertikalnom analizom izvještaja o novčanim tokovima mogu se uočiti glavni izvori novca i novčanih ekvivalenata, tj. pokazuje nam u koje se svrhe koriste najznačajnija novčana sredstva. (Aljinović B. Ž., 2019., str. 2-3)

3.3. Temeljni financijski pokazatelji

Analiza putem pokazatelja postupak je kojim se utvrđiva veza između različitih pozicija bilance, računa dobiti i gubitka i izvještaja o novčanim tokovima. Takva analiza daje nam kvalitetan pregled o stanju poduzeća, istovremeno naglašavajući njegove snage i slabosti. (Aljinović B. Ž., 2019., str. 3)

Financijski pokazatelji dijele se u sljedeće skupine:

1. Pokazatelji likvidnosti,
2. Pokazatelji zaduženosti,
3. Pokazatelji aktivnosti,
4. Pokazatelji ekonomičnosti,
5. Pokazatelji profitabilnosti,
6. Pokazatelji investiranja.

3.3.1. Pokazatelji likvidnosti

Pokazatelji likvidnosti stavljaju u odnos novac i novčane ekvivalente tvrtke s njezinim obvezama. Novac se mjeri kao zbroj novca na računima tvrtke i potencijalnih izvora novca ili kao priljevi novca iz poslovanja. Novčane obveze se mogu mjeriti kao tekuće obveze za koje je potreban novac ili odljevi novca za poslovanje. Očuvanje likvidnosti cilj je svakog poduzeća. (Aljinović B. Ž., 2019., str. 6)

Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti

Naziv pokazatelja	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent tekuće likvidnosti	kratkotrajna imovina	kratkoročne obveze
Koeficijent ubrzane likvidnosti	kratkotrajna imovina – zalihe	kratkoročne obveze
Koeficijent trenutne likvidnosti	novac	kratkoročne obveze
Koeficijent financijske stabilnosti	dugotrajna imovina	kapital + dugoročne obveze

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 248

1) Koeficijent tekuće likvidnosti

Koeficijent tekuće likvidnosti ukazuje na sposobnost tvrtke da iz tekuće aktive podmiri tekuće obveze.

$$\text{Tekući odnos} = \frac{\text{Tekuća aktiva}}{\text{Tekuća pasiva}}$$

Tekuća aktiva jednaka je zbroju stanja na računima novca i onih potraživanja, financijske imovine i ostale slične imovine i zaliha koji će se pretvoriti u novac u roku kraćem od godine dana.

Tekuća pasiva obuhvaća kratkoročne obveze. To su obveze koje se moraju podmiriti u roku kraćem od godine dana, obveze prema dobavljačima i kratkoročnim kreditorima.

Kontrolna mjera ovog pokazatelja koja pokazuje da će tvrtka biti u stanju na vrijeme udovoljiti svim tekućim obvezama iznosi 2,00, odnosno omjer 2:1. Vrijednost ovog pokazatelja između 1,00 i 2,00 ukazuje na upitnu likvidnost tvrtke. Kritičnom vrijednošću smatra koeficijent manji od 1,00 jer pretpostavlja nesposobnost tvrtke u podmirivanju obveza. (Aljinović B. Ž., 2019.)

2) Koeficijent ubrzane likvidnosti

Kod koeficijenta ubrzane likvidnosti imamo pokazatelj brzog odnosa koji ukazuje na sposobnost tvrtke da iz brze aktive podmiri tekuće obveze. Pokazatelj se računa tako da se tekuća aktiva umanjuje za vrijednost zaliha te se stavlja u odnos s tekućom pasivom.

$$\text{Brzi odnos} = \frac{\text{Tekuća aktiva} - \text{Zalihe}}{\text{Tekuća pasiva}}$$

U brojniku se nalazi kratkotrajna imovina uvećana za poziciju plaćenih troškova budućeg razdoblja i umanjena za poziciju zaliha. Nazivnik se računa kao zbroj pozicija kratkoročnih obveza i pasivnih vremenskih razgraničenja. Kontrolna mjera ovog pokazatelja koja pokazuje da će tvrtka biti u stanju na vrijeme udovoljiti svim tekućim obvezama iznosi 1,00, odnosno omjer 1:1. (Aljinović B. Ž., 2019.)

3) Koeficijent trenutne likvidnosti

Koeficijent trenutne likvidnosti stavlja u omjer novac i kratkoročne obveze, a pokazuje sposobnost poduzeća za trenutno podmirenje obveza. Kontrolna mjera ovog koeficijenta ne bi trebala biti manja od 0,1. (Žager, L., Žager K., 2008., str. 248)

4) Koeficijent financijske stabilnosti

Koeficijent financijske stabilnosti stavlja u omjer dugotrajnu imovinu i kapital uvećan za dugoročne obveze. Kontrolna mjera ovog pokazatelja trebala bi iznositi 1 ili manje od 1.

Ako je pokazatelj manji od 1, to znači da se kratkotrajna imovina financira iz dijela dugoročnih izvora. Ako je pokazatelj veći od 1, to znači da se dugotrajna imovina dijelom financira iz kratkoročnih obveza odnosno da postoji deficit obrtnog kapitala. (Žager, L., Žager K., 2008., str. 248)

3.3.2. Pokazatelji zaduženosti

Analiza zaduženosti obuhvaća analizu odnosa financijske i kapitalne strukture tvrtke te odnose pojedinih pozicija te strukture s aktivom. Ovom analizom ocjenjuje se razina rizika tvrtke i njegovo kretanje kroz vrijeme. (Aljinović B. Ž., 2019.) Pokazatelji zaduženosti pokazuju nam koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala.

Tablica 4: Pokazatelji zaduženosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent zaduženosti	ukupne obveze	ukupna imovina
Koeficijent vlastitog financiranja	glavnica	ukupna imovina
Koeficijent financiranja	ukupne obveze	glavnica
Faktor zaduženosti	ukupne obveze	zadržana dobit+amortizacija
Stupanj pokrića I	glavnica	dugotrajna imovina
Stupanj pokrića II	glavnica + dug. obveze	dugotrajna imovina

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 251

1) Koeficijent zaduženosti

Koeficijent zaduženosti u omjer stavlja ukupne obveze i ukupnu imovinu. Pokazuje nam koliki je dio imovine financiran zaduživanjem. Kontrolna mjera ovog koeficijenta bi trebala biti manja od 50% (tolerira se do 70%).

Što je koeficijent veći, to je veći i rizik ulaganja u društvo. Stupanj rizika se povećava sa stupnjem zaduženosti poduzeća. (Žager, L., Žager, K., 2008., str. 250)

2) Koeficijent vlastitog financiranja

Koeficijent vlastitog financiranja pokazuje koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice). Kontrolna mjera ovog koeficijenta trebala bi biti veća od 50%.

3) Koeficijent financiranja

Koeficijentom financiranja dovode se u omjer ukupne obveze i glavnica. Obveze i glavnica trebale biti u omjeru 1:1. Kod visokog koeficijenta financiranja vrlo je vjerojatno da postoje teškoće u vraćanju posuđenih sredstava. (Žager, L., Žager, K., 2008., str. 250)

4) Faktor zaduženosti

Faktor zaduženosti pokazuje koliko godina je potrebno da se iz ostvarene zadržane dobiti uvećane za amortizaciju podmire ukupne obveze. Manji faktor zaduženosti znači i manju zaduženost. Kontrolna mjera za ovaj pokazatelj je pet godina. (Žager, L., Žager, K., 2008., str. 250)

5) Stupanj pokrića I i II

Stupanj pokrića I (zlatno bankarsko pravilo) i II (zlatno bilančno pravilo) zahtijevaju financiranje dugotrajne imovine iz dugoročnih izvora. Pokazatelj stupnja pokrića II uvijek mora biti veći od 1 jer dio dugoročnih izvora mora se upotrijebiti i za financiranje kratkoročne imovine, dok stupanj pokrića I mora biti veći od 0,5. (Žager, L., Žager, K., 2008., str. 250)

3.3.3. Pokazatelji aktivnosti

Menadžment donosi ocjenu o efikasnom korištenju svojih resursa upotrebom analize pokazatelja aktivnosti. Ako nam je poznat koeficijent obrtaja, možemo izračunati prosječne dane vezivanja sredstava. Gledano s aspekta sigurnosti i s aspekta uspješnosti bolje je da je koeficijent obrta što veći broj, tj. da je vrijeme vezivanja ukupne i pojedinih vrsta imovine što kraće. (Žager, K., Mamid Sačer, I., Sever, S., Žager L., 2008., str. 252)

Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Koeficijent obrta ukupne imovine	ukupni prihod	ukupna imovina
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	ukupni prihod	kratkotrajna imovina
Koeficijent obrta potraživanja	poslovni prihodi	potraživanja
Trajanje naplate potraživanja u danima	broj dana u godini (365)	koeficijent obrta potraživanja

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 252

Najčešći pokazatelj aktivnosti su:

1) Koeficijent obrta ukupne imovine

Koeficijent obrta ukupne imovine pokazuje nam koliko se puta ukupna imovina poduzeća obrne tijekom jedne godine odnosno pokazuje nam koliko poduzeće uspješno koristi imovinu s ciljem stvaranja prihoda. Poželjno je da koeficijent obrta ukupne imovine bude što veći. (efos.unios.hr - Financijska analiza)

$$\text{Koeficijent obrta ukupne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Ukupna imovina}}$$

2) Koeficijent obrta kratkotrajne imovine

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine pokazuje nam koliko puta se kratkotrajna imovina poduzeća obrne tijekom godine dana. Ovaj koeficijent stavlja u omjer ukupan prihod i kratkotrajnu imovinu. Poželjno je da koeficijent obrta kratkotrajne imovine bude što veći. (efos.unios.hr – Financijska analiza)

$$\text{Koeficijent obrta kratkotrajne imovine} = \frac{\text{Ukupni prihod}}{\text{Kratkotrajna imovina}}$$

3) Koeficijent obrta potraživanja

Koeficijent obrta potraživanja stavlja u omjer prihod od prodaje i stanje potraživanja. Pomoću ovoga koeficijenta moguće je utvrditi prosječno trajanje naplate potraživanja. (efos.unios.hr – Financijska analiza)

$$\text{Koeficijent obrta potraživanja} = \frac{\text{Prihod od prodaje}}{\text{Potraživanje}}$$

3.3.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Ovi pokazatelji mjere odnos prihoda i rashoda te pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Pokazatelji ekonomičnosti računaju se pomoću podataka iz računa dobiti i gubitka. Ovi pokazatelji moraju biti veći od 1, odnosno poželjno je da budu što veći.

Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	ukupni prihod	ukupni rashodi
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	poslovni prihodi	poslovni rashodi
Ekonomičnost financiranja	financijski prihodi	financijski rashodi

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 252

1) Ekonomičnost ukupnog poslovanja

Ekonomičnost ukupnog poslovanja stavlja u omjer ukupne prihode i ukupne rashode. Tvrtka posluje ekonomično ako ostvaruje više prihoda nego rashoda.

2) Ekonomičnost poslovnih aktivnosti

Ekonomičnost poslovnih aktivnosti stavlja u omjer prihod od poslovne aktivnosti i rashod od poslovne aktivnosti. Tvrtka posluje ekonomično kada su prihodi od prodaje veći od rashoda od prodaje.

3) Ekonomičnost financiranja

Ekonomičnost financiranja stavlja u omjer financijski prihod i financijski rashod.

3.3.5. Pokazatelji profitabilnosti

Pokazatelji profitabilnosti povezuju profit s prihodima iz prodaje i investicijama, a kada ih ukupno promatramo pokazuju ukupnu učinkovitost poslovanja poduzeća. Ovi pokazatelji mjere sposobnost poduzeća da ostvari određenu razinu dobiti u odnosu prema prihodima, imovini ili kapitalu.

(efos.unios.hr – Financijska analiza)

Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Neto profitna marža	neto dobit + kamate	ukupni prihod
Bruto profitna marža	dobit prije poreza + kamate	ukupni prihod
Neto rentabilnost imovine	neto dobit + kamate	ukupna imovina
Bruto rentabilnost imovine	dobit prije poreza + kamate	ukupna imovina

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 253

1) Neto profitna marža

Neto profitna marža računa se kao odnos dobitka ili gubitka tekuće godine s ukupnim prihodima.

Niska i opadajuća profitna marža ukazuje nam na borbu za zadržavanjem udjela na domaćem tržištu u uvjetima di imamo pojačanu stranu konkurenciju, a to se postiže snižavanjem cijena, odnosno zadržavanjem postojećih cijena proizvoda. (Aljinović B. Ž., 2019.)

$$\text{Neto profitna marža} = \frac{\text{Dobit tekuće godine}}{\text{Ukupni prihod}}$$

2) Bruto profitna marža

Bruto profitna marža stavlja u omjer dobit prije poreza uvećanu za kamate i ukupni prihod.

3) Neto rentabilnost imovine se računa stavljanjem u omjer neto dobiti uvećane za kamate i ukupne imovine, dok se bruto rentabilnost imovine računa stavljanjem u omjer dobiti prije poreza uvećane za kamate i ukupne imovine.

3.3.6. Pokazatelji investiranja

Pokazatelji investiranja služe za mjerenje uspješnosti ulaganja u dionice. Kako bi izračunali ove pokazatelje, osim podataka iz financijskih izvještaja, potrebni su nam i podaci o dionicama, a posebno o broju dionica i tržišnoj vrijednosti dionica. (efos.unios.hr – Financijska analiza)

Tablica 8: Pokazatelji investiranja

Naziv stavke	Brojnik	Nazivnik
Dobit po dionici	neto dobit	broj dionica
Dividenda po dionici	isplaćene dividende	broj dionica
Ukupna rentabilnost dionice	dobit po dionici	tržišna cijena dionice
Dividendna rentabilnost dionice	dividenda po dionici	tržišna cijena dionice

Izvor: Žager, L., Žager, K. i ostali (2008): Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA d.o.o., Zagreb, str. 254

Najučestaliji pokazatelji investiranja su:

1) Dobit po dionici

Pokazatelj dobiti po dionici pokazuje nam sposobnost poduzeća da stvara dobit, odnosno predstavlja atraktivnost ulaganja u poduzeće. Ovaj pokazatelj stavlja u omjer neto dobit i broj dionica.

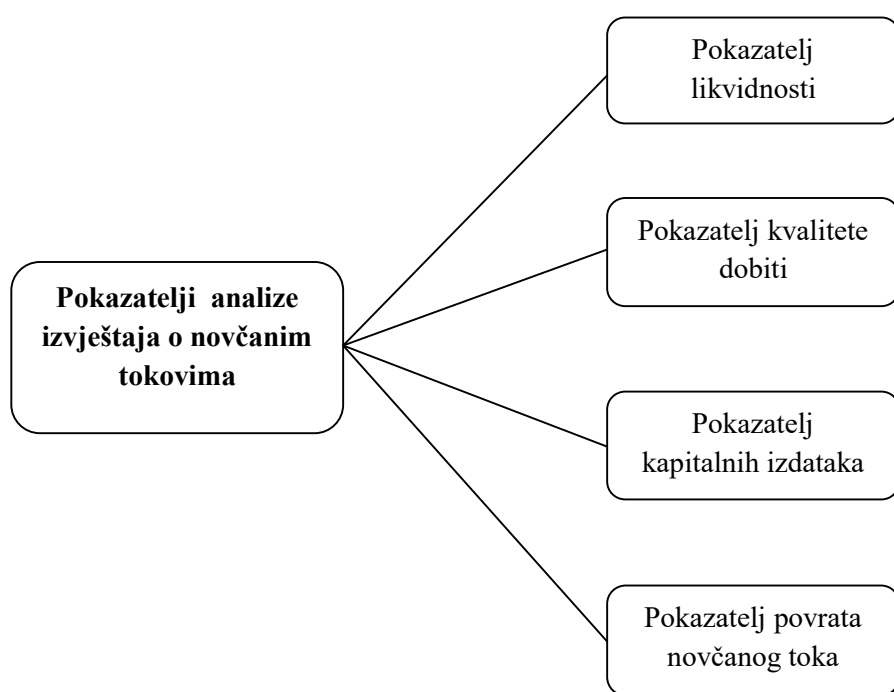
2) Dividenda po dionici

Dividenda po dionici pokazuje iznos dividende koji će dioničar dobiti za svaku dionicu koju posjeduje. Dobit po dionici veća je od dividende po dionici jer se dio dobiti zadržava, a ako imamo obrnutu situaciju onda je to jer su dividende isplaćene iz zadržane dobiti. Pokazatelj dividenda po dionici stavlja u omjer dio neto dobiti za dividende i broj dionica.

Ukupna rentabilnost dionice stavlja u omjer dobit po dionici i tržišnu cijenu dionice, dok dividendna rentabilnost dionice stavlja u omjer dividendu po dionici i tržišnu cijenu dionica.

3.4. Analiza pokazatelja novčanog toka

Četiri su vrste pokazatelja na temelju izvještaja o novčanom toku, a to su: pokazatelj likvidnosti, pokazatelji kvalitete dobiti, pokazatelji kapitalnih izdataka i pokazatelji povrata novčanog toka. Analiza ovih pokazatelja važna je u situaciji opće nelikvidnosti gospodarstva, odnosno kod gospodarskih kriza. (Čular, M., 2015., str. 101.)

Slika 2: Podjela pokazatelja analize izvještaja o novčanim tijekovima

Izvor: Izrada autora

3.4.1. Pokazatelji likvidnosti

Najčešći pokazatelj likvidnosti koji se računa na temelju podataka iz izvještaja o novčanom toku je odnos novčanog toka.

1) Pokazatelj odnosa novčanog toka

Pokazatelj odnosa novčanog toka ukazuje na sposobnost tvrtke da svojim redovnim poslovanjem podmiri kratkoročne obveze.

$$\text{Odnos novčanog toka} = \frac{\text{Operativni novčani tok}}{\text{Tekuća pasiva}}$$

Pokazatelj odnosa novčanog toka stavlja u omjer pozicije neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti u brojniku te kratkoročnih obveza uvećanih za odgođeno plaćanje troškova u nazivniku. Kontrolna mjera ovog pokazatelja koja pokazuje da će tvrtka biti u stanju na vrijeme udovoljiti svim tekućim obvezama iznosi 40%. (Aljinović B. Ž., 2019.)

2) Pokazatelj pokrića kritičnih potreba

Pokazatelj pokrića kritičnih potreba ukazuje na sposobnost tvrtke da podmiri dospjele obveze i obveze prema vlasnicima iz novčanog toka ostvarenoga putem poslovnih aktivnosti.

$$\text{Pokazatelj pokrića kritičnih potreba} = \frac{\text{Operativni novčani tok} + \text{Plaćene kamate}}{\text{Plaćene kamate} + \text{Dospjeli dug} + \text{Plaćene dividende}}$$

Brojnik pokazatelja pokrića kritičnih potreba računa se kao zbroj pozicije neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti i pozicije kamata i ostalih financijskih rezultata. Nazivnik kod ovog pokazatelja se računa kao zbroj pozicije kamata i ostalih financijskih rezultata s kratkoročnim financijskim obvezama i isplaćenim dividendama. (Aljinović B. Ž., 2019.)

3) Odnos slobodnog novčanog toka 1 i operativnog novčanog toka

Ovaj pokazatelj nam pokazuje koliko novčanog toka od poslovne aktivnosti ostaje u tvrtki za ulaganje u dugotrajnu imovinu te otplatu duga i isplatu vlasnicima. Odnos slobodnog novčanog toka 1 i operativnog novčanog toka se računa kao razlika između neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti i amortizacije što se nalazi u brojniku koja se stavlja u omjer s neto novčanim tokom od poslovnih aktivnosti u nazivniku. (Aljinović B. Ž., 2019.)

$$\text{Odnos slobodnog (1) i operativnog novčanog toka} = \frac{\text{Operativni novčani tok} - \text{Kapitalni izdaci}}{\text{Neto novčani tok od poslovnih aktivnosti}}$$

4) Pokazatelj slobodnog novčanog toka 2 i operativnog novčanog toka

Pokazatelj slobodnog novčanog toka 2 i operativnog novčanog toka pokazuje koliko novčanog toka od poslovne aktivnosti ostaje tvrtki za otplatu duga i isplatu dividendi vlasnicima. Ovaj pokazatelj se računa stavljanjem u omjer zbroja pozicija neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti i neto novčanog toka od investicijskih aktivnosti što se nalazi u brojniku s pozicijom neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti u nazivniku. (Aljinović B. Ž., 2019.)

3.4.2. Pokazatelj kvalitete dobiti

Pokazatelj kvalitete dobiti ukazuje na sposobnost tvrtke da kontinuirano osigurava novac svojim redovnim poslovanjem, odnosno poslovanjem iz poslovnih aktivnosti. Kvaliteta dobiti se računa kao omjer neto novčanog toka od poslovnih aktivnosti i operativne dobiti iskazane zbrojem pozicija dobiti ili gubitka prije oporezivanja, financijskih i izvanrednih rezultata i amortizacije. Kontrolna mjera ovog pokazatelja iznosi 1,0, odnosno omjer 1:1. Poželjno je da pokazatelj bude što veći jer što je vrijednost pokazatelja manja, to je lošiji jer ukazuje na veće razlike između dobiti iz poslovanja i novčanog toka iz poslovanja koje su rezultat obračunskih kategorija. (Aljinović B. Ž., 2019.)

$$\text{Kvaliteta dobiti} = \frac{\text{Operativni novčani tijek}}{\text{Operativna dobit} + \text{amortizacija} + \text{deprecijacija}}$$

3.4.3. Pokazatelji kapitalnih izdataka

Pokazatelji kapitalnih izdataka pokazuju sposobnost poduzeća da u kratkom roku podmiri svoje kapitalne izdatke.

1) Pokazatelj investiranja

Pokazatelj investiranja računa se tako da stavlja u odnos dva novčana toka, novčani tok iz financijskih i novčani tok iz investicijskih aktivnosti. Ovaj pokazatelj nam pokazuje je li poduzeće više ulagalo u druge poslove ili vrijednosne papire i tako zaradilo novac ili je koristilo druge izvore financiranja. (Žager, L., Žager, K., 1999.)

$$\text{Pokazatelj investiranja} = \frac{\text{Novčani tok iz investicijskih aktivnosti}}{\text{Novčani tok iz financijskih aktivnosti}}$$

2) Pokazatelj financiranja

Pokazatelj financiranja u omjer stavlja sva tri toka, u brojniku se nalazi novčani tok iz investicijskih aktivnosti a u nazivniku se nalazi zbroj poslovnog i financijskog toka. Pomoću ovog pokazatelja saznajemo je li poduzeće investiralo više nego što je zaradilo. (Žager, L., Žager, K., 1999.)

$$\text{Pokazatelj financiranja} = \frac{\text{Novčani tok iz investicijskih aktivnosti}}{\text{Novčani tok iz poslovnih aktivnosti} + \text{Novčani tok iz financijskih aktivnosti}}$$

4. ANALIZA POSLOVANJA: NA PRIMJERU PODUZEĆA “HOPS d.o.o.”

Kroz ovaj dio diplomskog rada prikazana je financijska pozicija i uspješnost poduzeća HOPS d.o.o. kroz razdoblje od četiri godine, od 2016. do 2019. godine, koristeći različite metode financijske analize. Korištene su skupine financijskih pokazatelja i skupine pokazatelja na temelju izvještaja o novčanom toku.

4.1. Predmet poslovanja i povijest poduzeća

HOPS d.o.o. – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (nekada bio HEP d.o.o. – operator prijenosnog sustava) posluje i sudjeluje u pravnom prometu pod ovim imenom od 2. srpnja 2013. godine, temeljem rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu, o upisu u sudski registar, povećanju temeljnog kapitala, promjeni tvrtke i predmeta poslovanja.

HOPS d.o.o. jedini je operator (monopolist) elektroenergetskog prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj i vlasnik je cjelokupne hrvatske prijenosne mreže. Također posjeduje dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti prijenosa električne energije kao regulirane javne usluge.

Poslovanje ovog poduzeća regulirano je Zakonom o energiji, Zakonom o tržištu električne energije, te drugim domaćim i međunarodnim propisima.

HOPS posluje po modelu neovisnog operatora prijenosa (ITO model), što znači da se organizira kao samostalna pravna osoba izvan strukture vertikalno integriranog subjekta. (Hops.hr)

4.1.1. Organizacijska struktura poduzeća

HOPS ima sljedeće organizacijske jedinice:

- Ured uprave,
- Sektor za vođenje EES-a,
- Sektor za tržište,
- Sektor za poslovnu integraciju,
- Sektor za razvoj, priključenja, izgradnju i upravljanje imovinom,
- Sektor za ekonomske, pravne, kadrovske i opće poslove i
- Prijenosna područja. (Hops.hr)

4.2. Analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. na temelju financijskih izvještaja

Analiza bilance poduzeća HOPS d.o.o. prikazana je kroz horizontalnu i vertikalnu analizu bilance u razdoblju od četiri godine, od 2016. do 2019. godine.

4.2.1. Horizontalna analiza bilance

Provedena je horizontalna analiza bilance u razdoblju od 2016. do 2019. godine kako bi uočili kakvo je kretanje i kakve su promjene glavnih stavki u pojedinom razdoblju u odnosu na prethodno razdoblje. Horizontalna analiza poduzeća HOPS d.o.o. prikazana je u prilogu 2.

Provedbom horizontalne analize uočeno je kako je dugotrajna imovina u 2017. godini imala blagi rast od 0,76% da bi u 2018. doživjela veliki pad za 5,57% i zatim u 2019. godini imala rast za 2,03%. Najveći porast između stavki dugotrajne imovine bilježe ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom te koncesije, patent, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava u 2019. godini.

Kratkotrajna imovina u 2017. godini bilježi veliki pad za 12,30%. Pad se također nastavlja u 2018. godini da bi u 2019. doživjela rast za 3,70%. Potraživanja od kupaca u 2017. godini rastu za 79,53% da bi u sljedećoj godini pala čak za 127,51%. U 2019. godini bilježe rast od 104,90%.

Ukupna aktiva pada u 2017. i 2018. godini dok u 2019. godini raste za 2,26%.

Kod passive, temeljni kapital raste u 2017. godini u odnosu na 2016. za 3,31% dok u 2018. bilježi veliki pad za 12,94%. U 2019. godini raste za 0,39%.

Najveći porast u 2019. godini bilježe rezerviranja za započete sudske sporove za 104,53%. Dugoročne obveze od 2017. do 2019. godine rastu u odnosu na prethodnu godinu.

Ukupna pasiva jednako se kreće kao i ukupna aktiva.

4.2.2. Vertikalna analiza bilance

Provedena je vertikalna analiza bilance poduzeća kako bi se video udio pojedine stavke u ukupnoj imovini. Vertikalna analiza poduzeća HOPS d.o.o. nalazi se u prilogu 3.

Ovom analizom dobili smo uvid da najveći udio u ukupnoj imovini od 2016. do 2019. godine čini dugotrajna imovina i to materijalna imovina kroz postrojenja i opremu.

Kratkotrajna imovina tijekom cijelog promatranog razdoblja ima dosta manji udio od dugotrajne imovine koji se kreće u intervalu od 8,34% do 9,33% udjela u ukupnoj imovini.

Kod pasive kapital i rezerve imaju najveći udio kroz cijelo promatrano razdoblje. Najviše se ističe temeljni kapital kojemu se interval kreće od 70,24% do 74,68% udjela u ukupnoj pasivi. Dugoročne obveze imaju mali udio u ukupnoj pasivi, a kroz promatrano razdoblje kreću se u intervalu od 6,13% do 9,99%. Kratkoročne obveze imaju nešto veći udio od dugoročnih obveza u ukupnoj pasivi koji se kreće u intervalu od 9,43% do 13,02% kroz promatrano razdoblje.

4.3. Analiza računa dobiti i gubitka poduzeća HOPS d.o.o.

4.3.1. Horizontalna analiza

Provedena je horizontalna analiza računa dobiti i gubitka u razdoblju od 2016. do 2019. godine kako bi se istražile promjene najvažnijih stavki unutar promatranog razdoblja i procijenilo jesu li te promjene povoljne.

Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka nalazi se u prilogu 5. Iz tablice horizontalne analize vidljivo je da poslovni prihodi u 2017. godini rastu i zatim u zadnje dvije godine padaju. U 2017. godini bilježe stopu rasta od 12% da bi u 2019. imali negativnu stopu rasta od -2%. Poslovni rashodi također rastu u 2017. godini za 8% i padaju u 2019. za 1%.

Rezerviranja u 2016. i 2017. godini bilježila su stopu rasta od 49% da bi u 2018. narasla za 249%. Najveći porast u promatranom razdoblju s obzirom na poslovne aktivnosti poduzeća bilježi stavka rezerviranja za započete sudske sporove u 2019. godini za 6146%.

Financijski prihodi u 2016. imali su stopu rasta od 39% da bi u 2019. godini pali za -83%.

Financijski rashodi prve tri godine bilježili su negativne stope rasta da bi u 2019. godini došli na pozitivan rast od 2%.

4.4. Analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. na temelju financijskih pokazatelja

U nastavku su prikazani rezultati analize putem financijskih pokazatelja na temelju dostupnih podataka u financijskim izvještajima poduzeća HOPS d.o.o. za razdoblje od 2016. do 2019. godine. Korišteni financijski izvještaji su: bilanca, račun dobiti i gubitka i izvještaj o novčanom toku.

4.4.1. Analiza pokazatelja likvidnosti

Tablica 9: Pokazatelji likvidnosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent tekuće likvidnosti	0.716341	1.112803	1.327912	1.362253
Koeficijent trenutne likvidnosti	0.126589	0.205708	0.248335	0.346766
Koeficijent ubrzane likvidnosti	1.069013	1.053504	1.110770	1.132817
Koeficijent financijske stabilnosti	0.699876	0.780348	0.868150	0.771714

Izvor: izrada autorice

Koeficijent tekuće likvidnosti u četverogodišnjem razdoblju ne zadovoljava idealnu vrijednost prema kojoj tekući odnos treba biti 2 ili veći od 2, što znači da poduzeće ne može svojom kratkotrajnom imovinom podmiriti svoje kratkoročne obveze, odnosno raspoloživim novcem ne može podmiriti svoje dospjele kratkoročne obveze. Zbog rezultata ovog koeficijenta zaključuje se da će poduzeće HOPS d.o.o. dio kratkoročnih obveza dijelom morati financirati dugotrajnom imovinom jer nema dovoljno likvidnih sredstava.

Prema koeficijentu trenutne likvidnosti, koji se dobiva dijeljenjem novca i kratkotrajne imovine, a koji bi trebao biti minimalno 1, vidljivo je da poduzeće u sva četiri razdoblja ima koeficijent manji od 1 te nije sposobno podmiriti svoje kratkoročne obveze.

Koeficijent ubrzane likvidnosti dobiva se dijeljenjem kratkotrajne imovine umanjene za zalihe s kratkoročnim obvezama. Njegova poželjna vrijednost također iznosi minimalno 1. Iz tablice 9 vidimo da je uvjet zadovoljen u sve četiri godine što nam pokazuje da poduzeće nema probleme sa sposobnošću da se u kraćem roku dođe do gotovog novca.

Koeficijent financijske stabilnosti dobiva se dijeljenjem dugotrajne imovine s kapitalom uvećanim za dugoročne obveze, te je poželjno da isti bude manji od 1. Iz tablice 9 je vidljivo da je uvjet zadovoljen u sve četiri godine što znači da poduzeće iz dijela dugoročnih izvora mora financirati kratkotrajnu imovinu.

4.4.2. Pokazatelj zaduženosti

Tablica 10: Pokazatelji zaduženosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent zaduženosti	0.252999	0.208528	0.238334	0.253072
Koeficijent vlastitog financiranja	0.747001	0.791471	0.761665	0.746927
Koeficijent financiranja	0.338686	0.263470	0.312911	0.338817
Faktor zaduženosti	5.273774	4.954792	4.819728	3.506928
Stupanj pokrića I	0.825135	0.865847	0.831661	0.815798
Stupanj pokrića II	0.947344	0.961687	0.912063	0.899440

Izvor: izrada autorice

Iz tablice je vidljivo da koeficijent zaduženosti, koji se dobiva dijeljenjem ukupnih obveza i ukupne imovine, u 2017. godini pada pa zatim raste u sljedeće dvije godine. Poželjna vrijednost ovog pokazatelja je 0,5 ili manja, te se vidi da je u svim godinama promatranog vremenskog perioda vrijednost ovog pokazatelja manja od 0,5.

Koeficijent vlastitog financiranja dobiva se dijeljenjem glavnice i ukupne imovine.

Njegova vrijednost trebala bi biti 0,5 ili viša, što znači da je onda i veći dio imovine poduzeća financiran iz vlastitih izvora. Iz tablice je vidljivo da je ovaj koeficijent kroz promatrano razdoblje veći od 0,5 što znači da je situacija zadovoljavajuća.

Koeficijent financiranja pokazuje koliki postotak imovine se financira iz tuđih izvora. Ovaj koeficijent dobiva se dijeljenjem ukupnih obveza i glavnice.

Iz tablice je vidljivo poželjno kretanje koeficijenta koje nam govori da poduzeće neće imati problema s vraćanjem posuđenih sredstava i plaćanja kamata.

Faktor zaduženosti dobiva se dijeljenjem ukupnih obveza sa zadržanom dobiti uvećanom za amortizaciju. Iz tablice je vidljivo da je faktor u 2016. godini iznad 5, dok je u sljedeće tri godine ispod što je poželjno kretanje.

Na kraju imamo pokazatelje Stupnja pokrića I i Stupnja pokrića II koji u 2017. godini rastu, a u sljedeće dve godine padaju. Stupanj pokrića I poželjan je da bude najmanje 0,5 što je i slučaj kroz sve četiri godine, dok Stupanj pokrića II trebao bi biti veći od 1 što nije ovdje slučaj, ali je jako blizu te granice. Bilo bi bolje da je vrijednost ovog pokazatelja što veća.

4.4.3. Pokazatelji aktivnosti

Tablica 11: Pokazatelji aktivnosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Koeficijent obrta ukupne imovine	0.269563	0.282078	0.263434	0.248535
Koeficijent obrta kratkotrajne imovine	2.890471	3.326364	3.156966	2.976097
Koeficijent obrta potraživanja	3.647551	4.750399	4.664114	5.870219
Trajanje naplate potraživanja u danima	100.0672	76.83563	78.25708	62.17825

Izvor: izrada autorice

Koeficijent obrta ukupne imovine dobiva se dijeljenjem ukupnog prihoda i ukupne imovine. Poželjno je da ovaj pokazatelj bude što veći. Iz tablice je vidljivo da je ovaj koeficijent stabilan tijekom promatranog perioda, te mu se vrijednost u cijelom periodu kreće između 0,24 i 0,28 što znači da poduzeće ostvaruje stalno više manje isti prihod po jednoj novčanoj jedinici imovine (između 0,24 i 0,28 lipa po jednoj kuni ukupne imovine).

Koeficijent obrta kratkotrajne imovine kreće se u rasponu od 2,89 do 3,33 što znači da poduzeće na 1 kunu kratkotrajne imovine ostvaruje 3,33 kn prihoda. Ovaj koeficijent nam ukazuje na učinkovitost korištenja kratkotrajne imovine u ostvarivanju prihoda. Poželjno je da pokazatelj bude što veći.

Koeficijent obrta potraživanja računa se tako da stavlja u odnos prihod od prodaje sa stanjem potraživanja. Za ovaj koeficijent poželjno je da bude što veći kako bi vrijeme naplate potraživanja bilo što kraće.

U drugom razdoblju koeficijent raste pa zatim pada u sljedećem, da bi u zadnjem razdoblju narastao na najvišu dosadašnju razinu što je pozitivno jer će vrijeme naplate potraživanja biti kraće. Uočava se da je vrijeme naplate potraživanja u rasponu od 62 do 100 dana. Od prvog razdoblja do zadnjeg broj dana se smanjio sa 100 na 62 dana što pokazuje napredak u smanjenju dana naplate potraživanja, odnosno potrebno je manje dana da bi poduzeće naplatilo svoja potraživanja.

4.4.4. Pokazatelji ekonomičnosti

Tablica 12: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Ekonomičnost ukupnog poslovanja	1.196354	1.234486	1.139543	1.105899
Ekonomičnost poslovnih aktivnosti	1.217339	1.256477	1.151774	1.122791
Ekonomičnost financiranja	0.354584	0.230430	0.373081	0.060926

Izvor: izrada autorice

Pokazatelji ekonomičnosti izračunati su na temelju podataka iz računa dobiti i gubitka, te prikazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda. Minimalna poželjna vrijednost je 1. Ako je manje od jedan to znači da poduzeće posluje s gubitkom.

Kroz razdoblje od četiri godine iz računa dobiti i gubitka vidljivo je da je poduzeće ostvarivalo ukupne prihode veće od ukupnih rashoda što pokazuje da poduzeće posluje donekle ekonomično jer je ekonomičnost ukupnog poslovanja kroz sva razdoblja nešto veća od 1. Kod ovog poduzeća ekonomičnost financiranja je kroz sve promatrane godine ispod jedan što nije dobro.

4.4.5. Pokazatelji profitabilnosti

Tablica 13: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Neto profitna marža	16.22%	15.52%	9.99%	7.65%
Bruto profitna marža	16.41%	18.99%	12.25%	9.58%
Neto rentabilnost imovine	4.37%	4.38%	2.63%	1.90%
Bruto rentabilnost imovine	4.42%	5.36%	3.23%	2.38%

Izvor: izrada autorice

Bruto marža profita pokazuje postotak ostvarenog profita prema ostvarenom prihodu u obračunskom razdoblju. Poželjna je što veća vrijednost ovog pokazatelja. Neto profitna marža u 2016. godini iznosi 16,22%, što znači da poduzeće na 1 kunu prodaje dobiva 0,16 kn dobiti što je najveća vrijednost tog pokazatelja u promatrane četiri godine. Bruto profitna marža najveća je u 2017. godini i iznosi 18,99%, što znači da poduzeće na 1 kunu prodaje dobiva 0,19 kn dobiti.

Bruto rentabilnost imovine pokazuje koliko jedinica dobiti je ostvareno na 100 investiranih novčanih jedinica aktivu. Kretanje ovog pokazatelja kao i pokazatelja neto rentabilnosti imovine slično je kretanju prethodnih dvaju pokazatelja.

4.4.6. Pokazatelji investiranja

Pomoću pokazatelja investiranja mjeri se uspješnost ulaganja u dionice poduzeća.

Kako je poduzeće HOPS d.o.o. (društvo s ograničenom odgovornošću), a ne d.d. (dioničko društvo) nije moguće izračunati pokazatelje investiranja.

4.5. Analiza pokazatelja novčanog toka

Analiza pokazatelja novčanih tokova pokazuje nam koliko je poduzeće uspješno u poslovanju s novcem i novčanim ekvivalentima u obračunskim razdobljima. Pruža nam podatke o zaradi poduzeć, podatke o konkurentnosti s gledišta financijske sposobnosti te podatke o stupnju obnovljivosti resursa.

4.5.1. Pokazatelji ocjene likvidnosti

Tablica 14: Pokazatelji ocjene likvidnosti poduzeća HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Pokazatelj odnosa novčanog toka	0.84	0.62	0.44	0.57
Odnos slobodnog novčanog toka 1 i operativnog novčanog toka	0.60	0.35	0.30	0.50
Odnos slobodnog novčanog toka 2 i operativnog novčanog toka	0.39	0.09	0.03	0.19

Izvor: izrada autorice

Pokazatelj odnosa novčanog toka pokazuje sposobnost poduzeća da novcem iz redovnog poslovanja podmiri tekuće obveze. Kontrolna vrijednost ovog pokazatelja je 0,4. Iz tablice je vidljivo da je kod ovog poduzeća pokazatelj kroz cijelo promatrano razdoblje iznad 0,4 (40%) što pokazuje da će tvrtka biti u stanju na vrijeme udovoljiti svim tekućim obvezama.

Odnos slobodnog novčanog toka 1 i operativnog novčanog toka pokazuje koliko novčanog toka iz poslovnih aktivnosti ostaje za ulaganje u dugotrajnu imovinu te otplatu duga i isplatu vlasnicima. Bolje je što je veći pokazatelj.

Odnos slobodnog novčanog toka 2 i operativnog novčanog toka pokazuje koliko novčanog toka iz poslovnih aktivnosti ostaje za otplatu duga i isplatu vlasnicima. Također je bolji što veći iznos pokazatelja.

4.5.2. Pokazatelj kvalitete dobiti

Tablica 15: Pokazatelj kvalitete dobiti za poduzeće HOPS d.o.o.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Kvaliteta dobiti	1.24	0.71	0.85	1.30

Izvor: izrada autorice

Pokazatelj kvalitete dobiti ukazuje na sposobnost poduzeća da kontinuirano osigurava novac svojim redovnim poslovanjem. Poželjna je što veća vrijednost ovog pokazatelja. Što je vrijednost pokazatelja kvalitete dobiti manja od 1 to znači i nižu kvalitetu dobiti. Najveći koeficijent ostvaren je u 2019. godini.

4.6. Komparativna analiza s konkurentnim poduzećem HEP d.d.

4.6.1. Općenito o poduzeću HEP d.d.

Hrvatska elektroprivreda (HEP grupa) je nacionalna energetska tvrtka koja se bavi proizvodnjom, distribucijom i opskrbom električnom energijom, a u posljednjih nekoliko desetljeća i distribucijom i opskrbom kupaca toplinskom energijom i prirodnim plinom.

HEP d.d. organiziran je u obliku koncerna kao grupacija povezanih društava (tvrtke kćeri).

Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o. (HOPS d.o.o.) razdvojen je u odnosu na HEP grupu prema ITO modelu (neovisni operator prijenosa). (hep.hr)

4.6.2. Komparativna analiza temeljena na izabranim pokazateljima

Tablica 16: Odabrani pokazatelji poduzeća HEP d.d.

Naziv stavke	2016.	2017.	2018.	2019.
Ukupni prihodi	8856568510	8823844235	9413863610	10519884837
Ukupni rashodi	7351085903	8531482412	9014815403	9291600639
Bruto dobit	1505482607	292361823	399048207	1228284198
Neto dobit	1323818373	364022458	353976075	1107307661
Koeficijent tekuće likvidnosti	1,66	1,71	1,61	1,75
Koeficijent zaduženosti	0,28	0,27	0,27	0,25

Izvor: izrada autorice

Iz odabranih podataka vidljivo je da HEP d.d. ostvaruje veći dobitak razdoblja kroz cijelo promatrano razdoblje, u odnosu na poduzeće HOPS d.o.o..

Iz tablice 16 i tablice 9 je vidljivo da nijedno poduzeće ne zadovoljava uvjet likvidnosti. Oba poduzeća imaju problema u podmirivanju svojih kratkoročnih obveza. Koeficijent likvidnosti poduzeća HOPS d.o.o. ima tendenciju rasta, dok koeficijent likvidnosti kod HEP d.d. prvo raste u 2017. godini pa pada te na kraju opet raste u 2019. godini. Koeficijent tekuće likvidnosti ima veće vrijednosti je kroz cijelo promatrano razdoblje kod poduzeća HEP d.d..

Koeficijent zaduženosti poduzeća HEP d.d. kreće se u relativno jednakim iznosima kroz razdoblje i iznosi od 25% do 28% što znači da poduzeće ne pokriva svoje obveze zaduživanjem već se koristi vlastitim izvorima. Koeficijent zaduženosti poduzeća HOPS d.o.o. slično se kreće kao i koeficijent poduzeća HEP d.d. u intervalu od 20% do 25%.

Donosi se zaključak da je HEP d.d. u boljoj poziciji u odnosu na poduzeće HOPS d.o.o. s obzirom na veću ostvarenu dobit razdoblja i veći koeficijent tekuće likvidnosti. Ni jedno poduzeće ne udovoljava uvjetu likvidnosti. Oba poduzeća imaju povoljne koeficijente zaduženosti što znači da ne pokrivaju svoje obveze zaduživanjem već se koriste vlastitim izvorima.

5. ZAKLJUČAK

Ovim diplomskim radom analizirali smo poslovanje poduzeća HOPS d.o.o. u razdoblju od 2016. do 2019. godine. U Republici Hrvatskoj svako poduzeće je dužno sastavljati i objaviti financijske izvještaje sukladno Zakonu o računovodstvu. Prema Zakonu o računovodstvu, temeljni financijski izvještaji su bilanca, račun dobiti i gubitka, izvještaj o novčanom toku, izvještaj o promjenama kapitala te bilješke koje predstavljaju nadopunu glavnih stavki iz financijskih izvještaja. U ovom radu korišteni financijski izvještaji su: bilanca, račun dobiti i gubitka te izvještaj o novčanom toku. Glavni cilj svakog poduzeća je uspješno i profitabilno poslovanje.

Prijenos električne energije je od vitalnog značaja za gospodarstvo Republike Hrvatske te je iznimno bitno da poduzeće uspijeva izvršiti sve svoje obveze u tehničkom i financijskom aspektu.

Provedena analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. temelji se na horizontalnoj i vertikalnoj analizi te na analizi pomoću financijskih pokazatelja koji se temelje na podacima iz bilance, računa dobiti i gubitka te izvještaja o novčanom toku.

Na temelju provedene analize pokazalo se da je u promatranom razdoblju poduzeće HOPS d.o.o. svake godine poslovalo s dobitkom, odnosno ukupni prihodi veći su od ukupnih rashoda kao i što su veći poslovni prihodi od poslovnih rashoda kroz cijelo promatrano razdoblje što je vidljivo iz računa dobiti i gubitka.

Kroz analizu bilance uočena je velika zastupljenost dugotrajne imovine u ukupnoj imovini i nedostatak kratkotrajne imovine kojom bi se osigurala zadovoljavajuća razina likvidnosti. Na temelju rezultata koeficijenta tekuće likvidnosti gdje je utvrđeno da poduzeće ne zadovoljava kritičnu vrijednost likvidnosti zaključuje se da poduzeće HOPS d.o.o. dio kratkoročnih obveza dijelom morati financirati dugotrajnom imovinom jer nema dovoljno likvidnih sredstava. Koeficijent ubrzane likvidnosti zadovoljen je u sve četiri godine promatranog razdoblja što nam pokazuje da poduzeće nema problema sa sposobnošću da u kraćem roku dođe do gotovog novca.

Kroz kretanje koeficijenta financiranja vidljivo je da poduzeće neće imati problema s vraćanjem posuđenih sredstava i plaćanja kamata. Koeficijent obrta ukupne imovine stabilan je tijekom promatranog razdoblja, dok koeficijent obrta potraživanja ukazuje na tendencije rasta što znači da je vrijeme naplate potraživanja kraće. Na temelju pokazatelja ekonomičnosti dolazi se do zaključka da

poduzeće posluje ekonomično iako su pokazatelji tek nešto veći od jedan. Pokazatelj ekonomičnosti ukupnog poslovanja tijekom cijelog promatranog razdoblja bio je veći od 1, što znači da je poduzeće poslovalo s dobitkom u svim godinama. Pokazatelji profitabilnosti su na niskim razinama što može biti rezultat rasta troškova administracije, distribucije i financiranja, a sve to smanjuje operativni profit.

Pokazateljem odnosa novčanog toka vidljivo je da će poduzeće biti u stanju na vrijeme udovoljiti svim tekućim obvezama. Putem pokazatelja kvalitete dobiti dolazimo do zaključka da poduzeće donekle kontinuirano osigurava novac svojim redovnim poslovanjem.

Iz analiziranih izvještaja možemo zaključiti da poduzeće HOPS d.o.o. nije klasično poduzeće koje se bori na tržištu već se bavi specifičnom djelatnošću prijenosa električne energije i iz toga proizlazi veliki nesrazmjer između dugotrajne imovine (koja iznosi nekoliko milijardi kuna u kojoj najveći udio imaju građevinski objekti te postrojenja i oprema) i kratkotrajne imovine (koja kroz promatrano razdoblje nije prešla pola milijarde kuna).

Na kraju možemo zaključiti da poduzeće HOPS d.o.o. ima manjih problema s likvidnosti, ali i dalje jako dobro posluje bez prevelike zaduženosti što nam pokazuju svi ostali financijski pokazatelji. Isto tako vidljivo je da poduzeće HOPS d.o.o. uspješno posluje kroz promatrano razdoblje te pokazuju perspektivno poslovanje jer su financijski pokazatelji pokazali zadovoljavajuće razine vrijednosti.

SAŽETAK

HOPS d.o.o. jedini je operator elektroenergetskog prijenosnog sustava u Republici Hrvatskoj i vlasnik je cjelokupne hrvatske prijenosne mreže. Također posjeduje dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti prijenosa električne energije kao regulirane javne usluge.

Na temelju prikupljenih podataka i financijskih izvještaja u radu je provedena analiza poslovanja poduzeća HOPS d.o.o. u razdoblju od 2016. do 2019. godine. Analiza poslovanja temeljena je na horizontalnoj i vertikalnoj analizi te analizi pomoću financijskih pokazatelja. Provedenom analizom ocijenjena je uspješnost i financijski položaj poduzeća HOPS d.o.o.. Rezultatom analize dalo se zaključiti da poduzeće HOPS d.o.o. uspješno posluje kroz promatrano razdoblje te pokazuju perspektivno poslovanje.

Ključne riječi: financijski izvještaji, analiza, financijski pokazatelji, HOPS d.o.o.

SUMMARY

HOPS d.o.o. is the sole electricity transmission system operator in the Republic of Croatia, and the owner of the entire Croatian transmission network. Also HOPS d.o.o. has the license to carry out electricity transmission as a public service.

Based on the collected data and financial reports of HOPS d.o.o. an analysis of the business in the period from 2016. to 2019. was performed. Business analysis is based on horizontal and vertical analysis and using financial indicators. The analysis evaluated the financial position and performance of HOPS d.o.o.. The result of the analysis concluded that HOPS d.o.o. operated successfully through the observed period and showed promising business.

Key words: financial statements, analysis, financial ratios, HOPS d.o.o..

LITERATURA

1. Aljinović B. Ž., (2019): Računovodstvo novčanih tijekova, Analiza financijskih izvještaja – II. dio, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
2. Barać, A., Ž. (2019): Računovodstvo novčanih tijekova, Analiza financijskih izvještaja, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
3. Barać, A., Ž. (2019): Računovodstvo novčanih tijekova, Terminološko određivanje novca i novčanih tokova, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
4. Bartulović, M. (2013): Regulatorni okvir financijskog izvještavanja, Sveučilišni odjel za stručne studije, Split
5. Belak, V. (2006): Profesionalno računovodstvo: prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb
6. Bujan, I. (2014): Poslovne financije, Međimursko Veleučilište u Čakovu, Čakovac
7. Cirkveni Filipović, T. (2017): Izvještaj o promjenama kapitala, RRiF, br. 2
8. Čular, M. (2015): Interna skripta Analiza financijskih izvješća, Ekonomski fakultet Split, Split
9. Dečman, N. (2012): Financijski izvještaji kao podloga za ocjenu sigurnosti uspješnosti poslovanja malih i srednjih poduzeća u RH, Ekonomski pregled, br. 63
10. Financijska analiza – financijski pokazatelji, [internet], raspoloživo na: http://www.efos.unios.hr/financiranje-poduzetnickog-pothvata/wp-content/uploads/sites/224/2013/04/8_financijski-pokazatelji.pdf
11. Helfert, E. (1997): Tehnike financijske analize, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
12. hops.hr, [internet], raspoloživo na: <https://www.hops.hr/>
13. hep.hr, [internet], raspoloživo na: <https://www.hep.hr/>
14. Mališ, S., S., Tušek, B., Žager, L. (2012): Revizija, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb
15. Narodne novine, (2015): Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 86/2015.
16. Narodne novine (2018.) : Zakon o porezu na dobit, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 117/04, 90/05, 57/06, 146/08, 80/10, 22/12, 148/13, 143/14, 50/16, 115/16, 106/18.

17. Narodne novine, (2015): Zakon o računovodstvu, Narodne novine d.d. Zagreb, NN 78/2015, 134/15, 120/16, 116/18.
18. Pervan, I. (2014): Menadžersko računovodstvo, Ekonomski fakultet u Splitu, Split
19. Ramljak, B. (2009): Upotrebljivost bilješki uz financijske izvještaje, Računovodstveno – financijske informacije
20. Šarlija, N. (2009): Financijska analiza, Financijski menadžment za početnike, Ekonomski fakultet Osijek
21. Vidučić, L.J. (2006.): Financijski menadžment, RRIF Plus, Zagreb
22. Vidučić, L.J. (2015): Financijski menadžment, IX. Dopunjeno i izmijenjeno izdanje, RriF-plus, Zagreb
23. Vujević, I. (2009): Analiza financijskih izvještaja, Sveučilišna knjižnica u Splitu, ST – Tisak
24. Zelenika, R. (2000): Metodologija i tehnologija izrade znanstvenog i stručnog rada, Ekonomski fakultet u Rijeci, Rijeka
25. Žager, L., Žager, K. (1999): Analiza financijskih izvještaja, Masmedija, Zagreb
26. Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L. (2008): Analiza financijskih izvkeštaja, Masmedia, Zagreb

POPIS TABLICA

Tablica 1: Prikaz strukture bilance.....	16
Tablica 2: Osnovna struktura i sadržaj računa dobiti i gubitka.....	18
Tablica 3: Pokazatelji likvidnosti.....	28
Tablica 4: Pokazatelji zaduženosti.....	30
Tablica 5: Pokazatelji aktivnosti.....	31
Tablica 6: Pokazatelji ekonomičnosti.....	33
Tablica 7: Pokazatelji profitabilnosti.....	34
Tablica 8: Pokazatelji investiranja.....	35
Tablica 9: Pokazatelji likvidnosti poduzeća HOPS d.o.o.	44
Tablica 10: Pokazatelji zaduženosti poduzeća HOPS d.o.o.....	45
Tablica 11: Pokazatelji aktivnosti poduzeća HOPS d.o.o.....	46
Tablica 12: Pokazatelji ekonomičnosti poduzeća HOPS d.o.o.....	47
Tablica 13: Pokazatelji profitabilnosti poduzeća HOPS d.o.o.....	48
Tablica 14: Pokazatelji ocjene likvidnosti poduzeća HOPS d.o.o.	49
Tablica 15: Pokazatelj kvalitete dobiti za poduzeće HOPS d.o.o.	50
Tablica 16: Odabrani pokazatelji poduzeća HEP d.d.....	51

POPIS SLIKA

Slika 1: Temeljni financijski izvještaji.....	13
Slika 2: Podjela pokazatelja analize izvještaja o novčanim tijekovima.....	36

PRILOZI

Prilog 1: Bilanca poduzeća HOPS d.o.o. u razdoblju od 2015. do 2019. godine

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL	-	-	-	-	-
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	5,282,386,014	5,625,244,780	6,033,092,403	6,134,633,628	6,362,693,576
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	22,484,725	22,758,661	20,313,090	20,480,754	46,592,446
1. Izdaci za razvoj	-	-	-	-	-
2. Koncesije, patent, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	22,484,725	22,758,661	20,313,090	20,480,754	41,876,134
3. Goodwill	-	-	-	-	-
4. Predumovi za nabavu nematerijalne imovine	-	-	-	-	-
5. Nematerijalna imovina u pripremi	-	-	-	-	-
6. Ostala nematerijalna imovina	-	-	-	-	4,716,312
II. MATERIJALNA IMOVINA	5,194,027,916	5,536,041,687	5,947,868,064	6,025,159,648	6,230,065,678
1. Zemljište	153,696,527	153,696,527	154,858,269	155,499,961	155,492,072
2. Građevinski objekti	1,471,481,548	1,629,934,265	1,707,935,891	1,748,059,049	1,768,131,266
3. Postrojenja i oprema	3,115,683,396	3,321,962,191	3,545,156,252	3,587,513,965	3,680,999,584
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	27,216,420	22,703,664	28,295,075	31,786,640	34,593,650
5. Biološka imovina	-	-	-	-	-
6. Predumovi za materijalnu imovinu	5,371,587	3,692,095	4,577,408	3,617,071	3,755,241
7. Materijalna imovina u pripremi	409,789,289	393,283,645	502,596,971	494,204,536	582,607,939
8. Ostala materijalna imovina	42,626	45,526	45,526	38,526	46,026
9. Ulaganje u nekretnine	10,746,523	10,723,774	4,402,672	4,439,900	4,439,900
III. DUGOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	41,752,547	46,039,051	40,157,035	40,748,015	42,657,036
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	-	34,544,659	34,544,659	34,544,659	34,544,659
2. Ulaganja u ostale vrijednosne	-	-	-	-	-

papire poduzetnika unutar grupe					
3. Dani zajmovi, depoziti i slično	-	-	-	-	-
poduzetnicima unutar grupe					
4. Ulaganja u udjele (dionice)					
društava povezanih sudjelujućim	-	6,000,000	-	590,980	2,500,000
interesom					
5. Ulaganja u ostale vrijednosne					
papire društava povezanih	-	-	-	-	-
sudjelujućim interesom					
6. Dani zajmovi, depoziti i slično					
društvima povezanim	-	-	-	-	-
sudjelujućim interesom					
7. Ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	-	-
8. Dani zajmovi, depoziti i slično	-	-	-	-	-
9. Ostala ulaganja koja se	-	-	-	-	-
obračunavaju metodom udjela					
10. Udjeli (dionice) kod povezanih	41,752,547	-	-	-	-
poduzetnika					
11. Dani zajmovi povezanim	-	-	-	-	-
poduzetnicima					
12. Sudjelujući interesi (udjeli)	-	-	-	-	-
13. Zajmovi dani poduzetnicima u	-	-	-	-	-
kojima postoje sudjelujući interesi					
14. Ulaganja koja se obračunavaju	-	-	-	-	-
metodom udjela					
15. Ostala dugotrajna financijska	-	5,494,392	5,612,376	5,612,376	5,612,377
imovina					
IV. DUGOROČNA	2,804,111	2,322,900	1,893,181	1,281,613	833,759
POTRAŽIVANJA					
1. Potraživanja od poduzetnika	-	-	-	-	-
unutar grupe					
2. Potraživanja od društava	-	-	-	-	-
povezanih sudjelujućim interesom					
3. Potraživanja od kupaca	-	-	-	-	-
4. Potraživanja od povezanih	-	-	-	-	-
poduzetnika					

5. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit	2,804,111	-	-	-	-
6. Ostala potraživanja	-	2,322,900	1,893,181	1,281,613	833,759
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	21,316,715	18,082,481	22,861,033	46,963,598	42,544,657
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	500,786,270	579,477,968	559,688,297	558,951,158	580,346,395
I. ZALIHE	15,989,639	13,319,126	11,526,776	10,514,784	10,829,330
1. Sirovine i materijal	15,989,639	13,319,126	11,526,776	10,514,784	10,829,330
2. Proizvodnja u tijeku	-	-	-	-	-
3. Gotovi proizvodi	-	-	-	-	-
4. Trgovačka roba	-	-	-	-	-
5. Predujmovi za zalihe	-	-	-	-	-
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-
7. Biološka imovina	-	-	-	-	-
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	401,394,079	455,892,001	390,341,754	376,387,919	293,967,453
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	-	398,321,785	343,985,997	314,305,868	179,201,502
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
3. Potraživanja od povezanih poduzetnika	276,402,353	-	-	-	-
4. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika	-	-	-	-	-
5. Potraživanja od kupaca	45,608,336	15,329,111	37,697,970	30,755,893	68,683,668
6. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	300,057	215,463	133,781	301,276	216,393
7. Potraživanja od države i drugih institucija	77,598,788	40,568,269	7,162,063	29,318,772	44,048,833
8. Ostala potraživanja	1,484,545	1,457,373	1,361,943	1,706,110	1,817,057
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	31,034,431	7,863,929	13,318,442	15,167,496	19,639,627
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	-	-	-	-	-
2. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika	-	-	-	-	-

3. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe	-	-	-	-	-
4. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-	-
5. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima	-	-	-	-	-
6. Sudjelujući interesi (udjeli)	-	-	-	-	-
7. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
8. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
9. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom	-	-	3,000,000	-	-
10. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi	-	-	-	-	-
11. Ulaganja u vrijednosne papire	-	-	-	-	-
12. Dani zajmovi, depoziti i slično	31,034,431	7,863,929	10,318,442	-	19,639,627
13. Ostala financijska imovina	-	-	-	15,167,496	-
IV. NOVAC U BANCII BLAGAJNI	52,368,121	102,402,912	144,501,325	156,880,959	255,909,985
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	2,189,115	8,909,565	7,253,568	4,808,300	6,331,369
E) UKUPNO AKTIVA	5,785,361,399	6,213,632,313	6,600,034,268	6,698,393,086	6,949,371,340
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	74,067,173	75,248,527	75,273,745	-	180,024,821
A) KAPITAL I REZERVE	4,176,013,822	4,641,588,984	5,223,735,961	5,101,938,159	5,190,677,327
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	3,980,800,500	4,364,392,200	4,929,195,000	4,929,195,000	4,948,627,300
II. KAPITALNE REZERVE	5,483,664	5,523,832	5,523,902	5,523,902	5,523,915
III. REZERVE IZ DOBITI	40,053	-	-	-	-
1. Zakonske rezerve	-	-	-	-	-
2. Rezerve za vlastite dionice	-	-	-	-	-
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)	-	-	-	-	-

4. Statutarne rezerve	-	-	-	-	-
5. Ostale rezerve	40,053	-	-	-	-
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE	-	-	-	-	-
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI	-	-	-	-	-
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	-	-	-	-	-
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova	-	-	-	-	-
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu	-	-	-	-	-
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK	-	-	-	-8,988,505	104,373,990
1. Zadržana dobit	-	-	-	289,017,059	104,373,990
2. Preneseni gubitak	-	-	-	298,005,564	-
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	189,689,605	271,672,952	289,017,059	176,207,762	132,152,122
1. Dobit poslovne godine	189,689,605	271,672,952	289,017,059	176,207,762	132,152,122
2. Gubitak poslovne godine	-	-	-	-	-
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES	-	-	-	-	-
B) REZERVIRANJA	61,470,791	66,948,134	75,260,326	72,310,260	106,169,015
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	36,623,000	41,657,000	50,327,000	48,354,338	58,110,568
2. Rezerviranja za porezne obveze	-	-	-	-	-
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	-	25,291,134	24,933,326	23,955,922	48,058,447
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-	-	-	-	-
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	-	-	-	-	-
6. Druga rezerviranja	24,847,791	-	-	-	-
C) DUGOROČNE OBVEZE	845,379,939	620,503,571	502,953,394	420,924,698	426,019,316
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	-	1,215,010	957,906	741,720	538,602

2. Obveze prema povezanim poduzetnicima	843,130,465	-	-	-	-
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	-	617,396,612	500,391,729	418,925,274	421,225,020
4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
6. Obveze za zajmove, depozite i slično	-	-	-	-	-
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	-	-	-	-	-
8. Obveze za predujmove	-	-	-	-	-
9. Obveze prema dobavljačima	21,265	-	-	-	-
10. Obveze po vrijednosnim papirima	-	-	-	-	-
11. Ostale dugoročne obveze	2,228,209	1,891,949	1,603,759	1,257,704	4,255,694
12. Odgođena porezna obveza	-	-	-	-	-
D) KRATKOROČNE OBVEZE	623,380,949	808,941,379	702,457,082	631,729,479	737,989,795
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	-	253,997,966	224,642,282	208,070,576	187,256,610
2. Obveze prema povezanim poduzetnicima	370,947,737	-	-	-	-
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	-	248,037,311	146,309,697	95,166,157	19,125,437
4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-	-
6. Obveze za zajmove, depozite i slično	17,315	-	-	-	-
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama	-	-	-	-	-
8. Obveze za predujmove	25,784,878	58,174,737	63,013,922	21,343,420	50,020,640
9. Obveze prema dobavljačima	191,276,964	215,650,135	206,932,586	241,769,428	382,165,497

10. Obveze po vrijednosnim papirima	-	-	-	-	-
11. Obveze prema zaposlenicima	13,708,585	14,029,085	14,201,117	15,971,222	35,322,810
12. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	5,791,392	9,319,359	31,468,969	5,103,934	8,172,936
13. Obveze s osnove udjela u rezultatu	-	-	-	-	32,845,268
14. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji	-	-	-	-	-
15. Ostale kratkoročne obveze	15,854,078	9,732,786	15,888,509	44,304,742	23,080,597
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	79,115,898	75,650,245	95,627,505	471,490,490	488,515,887
F) UKUPNO – PASIVA	5,785,361,399	6,213,632,313	6,600,034,268	6,698,393,086	6,949,371,340

Izvor: info.BIZ

Prilog 2: Horizontalna analize bilance HOPS d.o.o. od 2016. do 2019. godine

AKTIVA	2016.	2017.	2018.	2019.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI				
KAPITAL				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	6.49%	7.25%	1.68%	3.72%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	1.22%	-10.75%	0.83%	127.49%
1. Izdaci za razvoj				
2. Koncesije, patenti, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	1.22%	-10.75%	0.83%	104.47%
3. Goodwill				
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine				
5. Nematerijalna imovina u pripremi				
6. Ostala nematerijalna imovina				
II. MATERIJALNA IMOVINA	6.58%	7.44%	1.30%	3.40%
1. Zemljište	0.00%	0.76%	0.41%	-0.01%
2. Građevinski objekti	10.77%	4.79%	2.35%	1.15%
3. Postrojenja i oprema	6.62%	6.72%	1.19%	2.61%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	-16.58%	24.63%	12.34%	8.83%
5. Biološka imovina				
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	-31.27%	23.98%	-20.98%	3.82%
7. Materijalna imovina u pripremi	-4.03%	27.80%	-1.67%	17.89%
8. Ostala materijalna imovina	6.80%	0.00%	-15.38%	19.47%
9. Ulaganje u nekretnine	-0.21%	-58.94%	0.85%	0.00%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	10.27%	-12.78%	1.47%	4.68%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe		0.00%	0.00%	0.00%
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe				
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe				
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom				323.03%
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom				

7. Ulaganja u vrijednosne papire				
8. Dani zajmovi, depoziti i slično				
9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
10. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
11. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
12. Sudjelujući interesi (udjeli)				
13. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
14. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
15. Ostala dugotrajna financijska imovina		2.15%	0.00%	0.00%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	-17.16%	-18.50%	-32.30%	-34.94%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe				
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom				
3. Potraživanja od kupaca				
4. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
5. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit				
6. Ostala potraživanja		-18.50%	-32.30%	-34.94%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	-15.17%	26.43%	105.43%	-9.41%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	15.71%	-3.42%	-0.13%	3.83%
I. ZALIHE	-16.70%	-13.46%	-8.78%	2.99%
1. Sirovine i materijal	-16.70%	-13.46%	-8.78%	2.99%
2. Proizvodnja u tijeku				
3. Gotovi proizvodi				
4. Trgovačka roba				
5. Predujmovi za zalihe				
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji				
7. Biološka imovina				
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	13.58%	-14.38%	-3.57%	-21.90%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe		-13.64%	-8.63%	-42.98%
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom				
3. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
4. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika				
5. Potraživanja od kupaca	-66.39%	145.92%	-18.41%	123.32%
6. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	-28.19%	-37.91%	125.20%	-28.17%
7. Potraživanja od države i drugih institucija	-47.72%	-82.35%	309.36%	50.24%

8. Ostala potraživanja	-1.83%	-6.55%	25.27%	6.50%
III. KRATKOTRAJNA FINANCIJSKA IMOVINA	-74.66%	69.36%	13.88%	29.48%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe				
2. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
3. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe				
4. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe				
5. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
6. Sudjelujući interesi (udjeli)				
7. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom				
8. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom				
9. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom				
10. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
11. Ulaganja u vrijednosne papire				
12. Dani zajmovi, depoziti i slično	-74.66%	31.21%		
13. Ostala financijska imovina				
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	95.54%	41.11%	8.57%	63.12%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	306.99%	-18.59%	-33.71%	31.68%
E) UKUPNO AKTIVA	7.40%	6.22%	1.49%	3.75%
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	1.59%	0.03%		
A) KAPITAL I REZERVE	11.15%	12.54%	-2.33%	1.74%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	9.64%	12.94%	0.00%	0.39%
II. KAPITALNE REZERVE	0.73%	0.00%	0.00%	0.00%
III. REZERVE IZ DOBITI				
1. Zakonske rezerve				
2. Rezerve za vlastite dionice				
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)				
4. Statutarne rezerve				
5. Ostale rezerve				
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE				
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI				
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju				

2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova				
3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu				
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK				
1. Zadržana dobit				-63.89%
2. Preneseni gubitak				
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	43.22%	6.38%	-39.03%	-25.00%
1. Dobit poslovne godine	43.22%	6.38%	-39.03%	-25.00%
2. Gubitak poslovne godine				
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES				
B) REZERVIRANJA	8.91%	12.42%	-3.92%	46.82%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	13.75%	20.81%	-3.92%	20.18%
2. Rezerviranja za porezne obveze				
3. Rezerviranja za započete sudske sporove		-1.41%	-3.92%	100.61%
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava				
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima				
6. Druga rezerviranja				
C) DUGOROČNE OBVEZE	-26.60%	-18.94%	-16.31%	1.21%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		-21.16%	-22.57%	-27.38%
2. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe		-18.95%	-16.28%	0.55%
4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom				
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Obveze za zajmove, depozite i slično				
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
8. Obveze za predujmove				
9. Obveze prema dobavljačima				
10. Obveze po vrijednosnim papirima				
11. Ostale dugoročne obveze	-15.09%	-15.23%	-21.58%	238.37%
12. Odgođena porezna obveza				
D) KRATKOROČNE OBVEZE	29.77%	-13.16%	-10.07%	16.82%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe		-11.56%	-7.38%	-10.00%
2. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar		-41.01%	-34.96%	-79.90%

grupe				
4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom				
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Obveze za zajmove, depozite i slično				
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
8. Obveze za predujmove	125.62%	8.32%	-66.13%	134.36%
9. Obveze prema dobavljačima	12.74%	-4.04%	16.83%	58.07%
10. Obveze po vrijednosnim papirima				
11. Obveze prema zaposlenicima	2.34%	1.23%	12.46%	121.17%
12. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	60.92%	237.67%	-83.78%	60.13%
13. Obveze s osnove udjela u rezultatu				
14. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji				
15. Ostale kratkoročne obveze	-38.61%	63.25%	178.85%	-47.90%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	-4.38%	26.41%	393.05%	3.61%
F) UKUPNO – PASIVA	7.40%	6.22%	1.49%	3.75%

Izvor: izrada autorice

Prilog 3: Vertikalna analiza balance poduzeća HOPS d.o.o. od 2016. do 2019. godine

AKTIVA	2016.	2017.	2018.	2019.
A) POTRAŽIVANJA ZA UPISANI A NEUPLAĆENI KAPITAL				
B) DUGOTRAJNA IMOVINA	90.53%	91.41%	91.58%	91.56%
I. NEMATERIJALNA IMOVINA	0.37%	0.31%	0.31%	0.67%
1. Izdaci za razvoj				
2. Koncesije, patent, licencije, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	0.37%	0.31%	0.31%	0.60%
3. Goodwill				
4. Predujmovi za nabavu nematerijalne imovine				
5. Nematerijalna imovina u pripremi				
6. Ostala nematerijalna imovina				0.07%
II. MATERIJALNA IMOVINA	89.10%	90.12%	89.95%	89.65%
1. Zemljište	2.47%	2.35%	2.32%	2.24%
2. Građevinski objekti	26.23%	25.88%	26.10%	25.44%
3. Postrojenja i oprema	53.46%	53.71%	53.56%	52.97%
4. Alati, pogonski inventar i transportna imovina	0.37%	0.43%	0.47%	0.50%
5. Biološka imovina				
6. Predujmovi za materijalnu imovinu	0.06%	0.07%	0.05%	0.05%
7. Materijalna imovina u pripremi	6.33%	7.62%	7.38%	8.38%
8. Ostala materijalna imovina	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
9. Ulaganje u nekretnine	0.17%	0.07%	0.07%	0.06%
III. DUGOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	0.74%	0.61%	0.61%	0.61%
1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	0.56%	0.52%	0.52%	0.50%
2. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe				
3. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe				
4. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom	0.10%		0.01%	0.04%
5. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom				
7. Ulaganja u vrijednosne papire				
8. Dani zajmovi, depoziti i slično				

9. Ostala ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
10. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
11. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
12. Sudjelujući interesi (udjeli)				
13. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
14. Ulaganja koja se obračunavaju metodom udjela				
15. Ostala dugotrajna financijska imovina	0.09%	0.09%	0.08%	0.08%
IV. DUGOROČNA POTRAŽIVANJA	0.04%	0.03%	0.02%	0.01%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe				
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom				
3. Potraživanja od kupaca				
4. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
5. Potraživanja po osnovi prodaje na kredit				
6. Ostala potraživanja	0.04%	0.03%	0.02%	0.01%
V. ODGOĐENA POREZNA IMOVINA	0.29%	0.35%	0.70%	0.61%
C) KRATKOTRAJNA IMOVINA	9.33%	8.48%	8.34%	8.35%
I. ZALIHE	0.21%	0.17%	0.16%	0.16%
1. Sirovine i materijal	0.21%	0.17%	0.16%	0.16%
2. Proizvodnja u tijeku				
3. Gotovi proizvodi				
4. Trgovačka roba				
5. Predujmovi za zalihe				
6. Dugotrajna imovina namijenjena prodaji				
7. Biološka imovina				
II. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA	7.34%	5.91%	5.62%	4.23%
1. Potraživanja od poduzetnika unutar grupe	6.41%	5.21%	4.69%	2.58%
2. Potraživanja od društava povezanih sudjelujućim interesom				
3. Potraživanja od povezanih poduzetnika				
4. Potraživanja od sudjelujućih poduzetnika				
5. Potraživanja od kupaca	0.25%	0.57%	0.46%	0.99%
6. Potraživanja od zaposlenika i članova poduzetnika	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
7. Potraživanja od države i drugih institucija	0.65%	0.11%	0.44%	0.63%
8. Ostala potraživanja	0.02%	0.02%	0.03%	0.03%
III. KRATKOTRAJNA FINACIJSKA IMOVINA	0.13%	0.20%	0.23%	0.28%

1. Ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe				
2. Udjeli (dionice) kod povezanih poduzetnika				
3. Ulaganja u ostale vrijednosne papire poduzetnika unutar grupe				
4. Dani zajmovi, depoziti i slično poduzetnicima unutar grupe				
5. Dani zajmovi povezanim poduzetnicima				
6. Sudjelujući interesi (udjeli)				
7. Ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesom				
8. Ulaganja u ostale vrijednosne papire društava povezanih sudjelujućim interesom				
9. Dani zajmovi, depoziti i slično društvima povezanim sudjelujućim interesom		0.05%		
10. Zajmovi dani poduzetnicima u kojima postoje sudjelujući interesi				
11. Ulaganja u vrijednosne papire				
12. Dani zajmovi, depoziti i slično	0.13%	0.16%		0.28%
13. Ostala financijska imovina			0.23%	
IV. NOVAC U BANC I BLAGAJNI	1.65%	2.19%	2.34%	3.68%
D) PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I OBRAČUNATI PRIHODI	0.14%	0.11%	0.07%	0.09%
E) UKUPNO AKTIVA	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%
			%	
F) IZVANBILANČNI ZAPISI	1.21%	1.14%		2.59%
A) KAPITAL I REZERVE	74.70%	79.15%	76.17%	74.69%
I. TEMELJNI (UPISANI) KAPITAL	70.24%	74.68%	73.59%	71.21%
II. KAPITALNE REZERVE	0.09%	0.08%	0.08%	0.08%
III. REZERVE IZ DOBITI				
1. Zakonske rezerve				
2. Rezerve za vlastite dionice				
3. Vlastite dionice i udjeli (odbitna stavka)				
4. Statutarne rezerve				
5. Ostale rezerve				
IV. REVALORIZACIJSKE REZERVE				
V. REZERVE FER VRIJEDNOSTI				
1. Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju				
2. Učinkoviti dio zaštite novčanih tokova				

3. Učinkoviti dio zaštite neto ulaganja u inozemstvu				
VI. ZADRŽANA DOBIT ILI PRENESENI GUBITAK			-0.13%	1.50%
1. Zadržana dobit			4.31%	1.50%
2. Preneseni gubitak			4.45%	
VII. DOBIT ILI GUBITAK POSLOVNE GODINE	4.37%	4.38%	2.63%	1.90%
1. Dobit poslovne godine	4.37%	4.38%	2.63%	1.90%
2. Gubitak poslovne godine				
VIII. MANJINSKI (NEKONTROLIRAJUĆI) INTERES				
B) REZERVIRANJA	1.08%	1.14%	1.08%	1.53%
1. Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	0.67%	0.76%	0.72%	0.84%
2. Rezerviranja za porezne obveze				
3. Rezerviranja za započete sudske sporove	0.41%	0.38%	0.36%	0.69%
4. Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava				
5. Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima				
6. Druga rezerviranja				
C) DUGOROČNE OBVEZE	9.99%	7.62%	6.28%	6.13%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	0.02%	0.01%	0.01%	0.01%
2. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	9.94%	7.58%	6.25%	6.06%
4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom				
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Obveze za zajmove, depozite i slično				
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
8. Obveze za predujmove				
9. Obveze prema dobavljačima				
10. Obveze po vrijednosnim papirima				
11. Ostale dugoročne obveze	0.03%	0.02%	0.02%	0.06%
12. Odgođena porezna obveza				
D) KRATKOROČNE OBVEZE	13.02%	10.64%	9.43%	10.62%
1. Obveze prema poduzetnicima unutar grupe	4.09%	3.40%	3.11%	2.69%
2. Obveze prema povezanim poduzetnicima				
3. Obveze za zajmove, depozite i slično poduzetnika unutar grupe	3.99%	2.22%	1.42%	0.28%

4. Obveze prema društvima povezanim sudjelujućim interesom				
5. Obveze za zajmove, depozite i slično društava povezanih sudjelujućim interesom				
6. Obveze za zajmove, depozite i slično				
7. Obveze prema bankama i drugim financijskim institucijama				
8. Obveze za predujmove	0.94%	0.95%	0.32%	0.72%
9. Obveze prema dobavljačima	3.47%	3.14%	3.61%	5.50%
10. Obveze po vrijednosnim papirima				
11. Obveze prema zaposlenicima	0.23%	0.22%	0.24%	0.51%
12. Obveze za poreze, doprinose i slična davanja	0.15%	0.48%	0.08%	0.12%
13. Obveze s osnove udjela u rezultatu				0.47%
14. Obveze po osnovi dugotrajne imovine namijenjene prodaji				
15. Ostale kratkoročne obveze	0.16%	0.24%	0.66%	0.33%
E) ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHOD BUDUĆEGA RAZDOBLJA	1.22%	1.45%	7.04%	7.03%
F) UKUPNO – PASIVA	100.00%	100.00%	100.00%	100.00%

Izvor: izrada autorice

Prilog 4: Račun dobiti i gubitka poduzeća HOPS d.o.o. od 2015. do 2019. godine

Opis	2016.	2017.	2018.	2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	1,662,889,136	1,854,279,375	1,755,516,225	1,725,653,581
1. Prihodi od prodaje	1,632,078,999	1,826,139,183	1,715,138,263	1,685,945,138
a) Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe	1,461,502,651	1,548,808,340	1,465,987,465	1,451,641,927
b) Prihodi od prodaje (izvan grupe)	170,576,348	277,330,843	249,150,798	234,303,211
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	4,361,615	5,008,582	4,953,501	5,912,717
3. Ostali poslovni prihodi	26,448,522	23,131,610	35,424,461	33,795,726
a. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe	4,111,722	5,450,300	842,524	516,803
b. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)	22,336,800	17,681,310	34,581,937	33,278,923
II. POSLOVNI RASHODI	1,366,002,915	1,475,776,478	1,524,184,357	1,536,931,556
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda	-	-	-	-
2. Materijalni troškovi	205,399,329	241,696,749	241,525,218	242,677,002
a) Troškovi sirovina i materijala	20,066,918	18,734,222	16,484,929	17,851,527
b) Troškovi prodane robe	-	-	-	-
c) Ostali vanjski troškovi	185,332,411	222,962,527	225,040,289	224,825,475
3. Troškovi osoblja	177,060,370	180,350,202	184,890,278	202,001,491
a) Neto plaće i nadnice	105,136,637	109,157,150	111,679,140	122,502,313
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	46,678,712	45,766,535	47,429,650	53,048,468
c) Doprinosi na plaće	25,245,021	25,426,517	25,781,488	26,450,710
4. Amortizacija	298,086,966	317,277,305	335,156,920	343,893,854
5. Ostali troškovi	53,249,290	64,777,168	66,100,485	64,669,549
6. Vrijednosna usklađenja	7,303,705	5,990,530	3,146,775	948,649
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine	-	-	-	-
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	7,303,705	5,990,530	3,146,775	948,649
7. Rezerviranja	6,511,425	9,693,960	33,801,507	44,249,880
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze	5,357,523	8,670,000	33,402,846	17,722,135
b) Rezerviranja za porezne obveze	-	-	-	-
c) Rezerviranja za započete sudske sporove	1,153,902	1,023,960	398,661	24,901,857
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava	-	-	-	-
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima	-	-	-	-
f) Druga rezerviranja	-	-	-	1,625,888
8. Ostali poslovni rashodi	618,391,830	655,990,564	659,563,174	638,491,131
III. FINACIJSKI PRIHODI	12,075,051	7,448,100	9,073,762	1,513,693
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe	-	-	-	-
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim	-	-	-	-

interesima				
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-
5. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi	-	-	-	-
6. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa	-	-	-	-
7. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	-	-	-	-
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	9,736,605	4,958,236	7,413,313	-
9. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova	-	-	-	-
10. Ostali prihodi s osnove kamata	1,667,908	635,515	580,665	141,023
11. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	670,538	1,854,349	1,079,784	1,372,670
12. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine	-	-	-	-
13. Ostali financijski prihodi	-	-	-	-
IV. FINACIJSKI RASHODI	34,054,086	32,322,576	24,321,108	24,844,526
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	32,727,260	29,226,827	21,676,559	20,879,828
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe	-	-	-	-
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	46,112	315,296	52,761	40,331
4. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi	-	-	-	-
5. Tečajne razlike i drugi rashodi	402,049	1,904,189	1,715,524	2,882,950
6. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine	-	-	-	-
7. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)	-	-	-	-
8. Ostali financijski rashodi	878,665	876,264	876,264	1,041,417
V. UDJELI U DOBITI POVEZANIH DRUŠTAVA	-	-	-	-
1. Udjeli u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-
2. Udjeli u dobiti od zajedničkih pothvata	-	-	-	-
3. Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-
VI. UDJELI U GUBITKU POVEZANIH DRUŠTAVA	-	-	-	-
1. Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom	-	-	-	-
2. Udio u gubitku od zajedničkih pothvata	-	-	-	-
3. Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika	-	-	-	-
IX. UKUPNI PRIHODI	1,674,964,187	1,861,727,475	1,764,589,987	1,727,167,274

X. UKUPNI RASHODI	1,400,057,001	1,508,099,054	1,548,505,465	1,561,776,082
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	274,907,186	353,628,421	216,084,522	165,391,192
1. Dobit prije oporezivanja	274,907,186	353,628,421	216,084,522	165,391,192
2. Gubitak prije oporezivanja	-	-	-	-
XII. POREZ NA DOBIT	3,234,234	64,611,362	39,876,760	33,239,070
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	271,672,952	289,017,059	176,207,762	132,152,122
1. Dobit razdoblja	271,672,952	289,017,059	176,207,762	132,152,122
2. Gubitak razdoblja	-	-	-	-
XIV. DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA	-	-	-	-
XV. DOBIT ILI GUBITAK UKUPNOG POSLOVANJA	-	-	-	-
XVI. OSTALA SVEOBUH VATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA	-	-	-	-
XVII. POREZ NA OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT RAZDOBLJA	-	-	-	-
XVIII. SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	271,672,952	289,017,059	176,207,762	132,152,122
1. Sveobuhvatna dobit pripisana imateljima kapitala matice	-	-	-	-
2. Sveobuhvatna dobit pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu	-	-	-	-

Izvor: info.BIZ

Prilog 5: Horizontalna analiza računa dobiti i gubitka poduzeća HOPS d.o.o. od 2016. do 2019. godine

OPIS	2016.	2017.	2018.	2019.
I. POSLOVNI PRIHODI	2%	12%	-5%	-2%
1. Prihodi od prodaje	1%	12%	-6%	-2%
a) Prihodi od prodaje s poduzetnicima unutar grupe		6%	-5%	-1%
b) Prihodi od prodaje (izvan grupe)		63%	-10%	-6%
2. Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga		15%	-1%	19%
3. Ostali poslovni prihodi	29%	-13%	53%	-5%
a. Ostali poslovni prihodi s poduzetnicima unutar grupe		33%	-85%	-39%
b. Ostali poslovni prihodi (izvan grupe)		-21%	96%	-4%
II. POSLOVNI RASHODI	0%	8%	3%	1%
1. Promjene vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku i gotovih proizvoda				
2. Materijalni troškovi	-1%	18%	0%	0%
a) Troškovi sirovina i materijala	-7%	-7%	-12%	8%
b) Troškovi prodane robe				
c) Ostali vanjski troškovi	0%	20%	1%	0%
3. Troškovi osoblja	2%	2%	3%	9%
a) Neto plaće i nadnice	2%	4%	2%	10%
b) Troškovi poreza i doprinosa iz plaća	3%	-2%	4%	12%
c) Doprinosi na plaće	1%	1%	1%	3%
4. Amortizacija	6%	6%	6%	3%
5. Ostali troškovi	7%	22%	2%	-2%
6. Vrijednosna usklađenja	-67%	-18%	-47%	-70%
a) dugotrajne imovine osim financijske imovine				
b) kratkotrajne imovine osim financijske imovine	-67%	-18%	-47%	-70%
7. Rezerviranja	49%	49%	249%	31%
a) Rezerviranja za mirovine, otpremnine i slične obveze		62%	285%	-47%
b) Rezerviranja za porezne obveze				
c) Rezerviranja za započete sudske sporove		-11%	-61%	6146%
d) Rezerviranja za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava				
e) Rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima				
f) Druga rezerviranja				
8. Ostali poslovni rashodi	-3%	6%	1%	-3%
III. FINACIJSKI PRIHODI	39%	-38%	22%	-83%
1. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) poduzetnika unutar grupe				
2. Prihodi od ulaganja u udjele (dionice) društava povezanih sudjelujućim interesima				
3. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova poduzetnicima unutar grupe				
4. Ostali prihodi s osnove kamata iz odnosa s poduzetnicima				

unutar grupe				
5. Kamate, tečajne razlike, dividende i slični prihodi				
6. Dio prihoda od pridruženih poduzetnika i sudjelujućih interesa				
7. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine				
8. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi iz odnosa s poduzetnicima unutar grupe	-49%	50%		
9. Prihodi od ostalih dugotrajnih financijskih ulaganja i zajmova				
10. Ostali prihodi s osnove kamata	-62%	-9%	-76%	
11. Tečajne razlike i ostali financijski prihodi	177%	-42%	27%	
12. Nerealizirani dobiti (prihodi) od financijske imovine				
13. Ostali financijski prihodi				
IV. FINANCIJSKI RASHODI	-56%	-5%	-25%	2%
1. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi s poduzetnicima unutar grupe	-11%	-26%	-4%	
2. Tečajne razlike i drugi rashodi s poduzetnicima unutar grupe				
3. Rashodi s osnove kamata i slični rashodi	584%	-83%	-24%	
4. Kamate, tečajne razlike i drugi rashodi				
5. Tečajne razlike i drugi rashodi	374%	-10%	68%	
6. Nerealizirani gubici (rashodi) od financijske imovine				
7. Vrijednosna usklađenja financijske imovine (neto)				
8. Ostali financijski rashodi	0%	0%	19%	
V. UDJELI U DOBITI POVEZANIH DRUŠTAVA				
1. Udjeli u dobiti od društava povezanih sudjelujućim interesom				
2. Udjeli u dobiti od zajedničkih pothvata				
3. Udio u dobiti od pridruženih poduzetnika				
VI. UDJELI U GUBITKU POVEZANIH DRUŠTAVA				
1. Udio u gubitku od društava povezanih sudjelujućim interesom				
2. Udio u gubitku od zajedničkih pothvata				
3. Udio u gubitku od pridruženih poduzetnika				
IX. UKUPNI PRIHODI	2%	11%	-5%	-2%
X. UKUPNI RASHODI	-3%	8%	3%	1%
XI. DOBIT ILI GUBITAK PRIJE OPOREZIVANJA	44%	29%	-39%	-23%
1. Dobit prije oporezivanja	44%	29%	-39%	-23%
2. Gubitak prije oporezivanja				
XII. POREZ NA DOBIT	205%	1898%	-38%	-17%
XIII. DOBIT ILI GUBITAK RAZDOBLJA	43%	6%	-39%	-25%
1. Dobit razdoblja	43%	6%	-39%	-25%
2. Gubitak razdoblja				
XIV. DOBIT ILI GUBITAK PREKINUTOG POSLOVANJA				
XV. DOBIT ILI GUBITAK UKUPNOG POSLOVANJA				
XVI. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT/GUBITAK PRIJE POREZA				

XVII. POREZ NA OSTALU SVEOBUH VATNU DOBIT**RAZDOBLJA****XVIII. SVEOBUH VATNA DOBIT ILI GUBITAK****6%****-39%****-25%****RAZDOBLJA****1. Sveobuhvatna dobit pripisana imateljima kapitala matice****2. Sveobuhvatna dobit pripisana manjinskom****(nekontrolirajućem) interesu**

Izvor: izrada autorice

Prilog 6: Izvještaj o novčanom toku poduzeća HOPS d.o.o. od 2015. do 2019. godine

Opis	2016.	2017.	2018.	2019.
1. Dobit prije oporezivanja	274,907,186	353,628,421	216,084,522	165,391,192
2. Usklađenja:	294,269,983	368,598,200	358,735,478	409,026,043
a) Amortizacija	298,086,966	317,277,305	335,156,920	343,893,854
b) Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	3,425,027	12,205,122	9,123,743	9,453,648
c) Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobici i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine	-	6,000,000	1,409,020	-1,909,020
d) Prihodi od kamata i dividendi	-1,667,907	-635,515	-580,665	-141,023
e) Rashodi od kamata	32,773,372	29,542,124	22,605,583	21,796,423
f) Rezerviranja	5,477,343	8,312,192	-2,950,066	44,249,880
g) Tečajne razlike (nerealizirane)	-10,005,094	-4,908,397	635,741	1,510,280
h) Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke	-33,819,724	805,369	-6,664,798	-9,827,999
I. Povećanje ili smanjenje novčanih tokova prije promjena u radnom kapitalu (AOP 001+002)	569,177,169	722,226,621	574,820,000	574,417,235
3. Promjene u radnom kapitalu	165,336,392	-200,001,763	-93,460,424	153,743,237
a) Povećanje ili smanjenje kratkoročnih obveza	185,560,431	-22,195,128	60,362,956	65,992,421
b) Povećanje ili smanjenje kratkotrajnih potraživanja	-18,763,588	-200,554,251	-152,992,668	88,847,640
c) Povećanje ili smanjenje zaliha	1,634,568	1,114,359 kn	-830,712 kn	-1,096,824
d) Ostala povećanja ili smanjenja radnog kapitala	-3,095,019	21,633,257	-	-
II. Novac iz poslovanja	734,513,561	522,224,858	481,359,576	728,160,472
4. Novčani izdaci za kamate	-32,773,372	-29,542,123	-	-
5. Plaćeni porez na dobit	37,035,236	-1,725,546	-	-34,719,236
A) NETO NOVČANI TOKOVI OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	738,775,425	490,957,189	481,359,576	693,441,236
1. Novčani primici od prodaje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-	-	-	-
2. Novčani primici od prodaje financijskih instrumenata	-	-	-	-
3. Novčani primici od kamata	1,667,908	635,515	580,665	141,023
4. Novčani primici od dividendi	-	-	-	-
5. Novčani primici s osnove povrata danih zajmova i štednih uloga	-	-	3,000,000	-
6. Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	1,679,703	429,719	960,337	-
III. Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	3,347,611	1,065,234	4,541,002	141,023
1. Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	-453,179,163	-443,465,248	-422,500,434	-558,933,907
2. Novčani izdaci za stjecanje financijskih instrumenata	-	-	-	-
3. Novčani izdaci s osnove danih zajmova i štednih uloga za razdoblje	-	-5,454,513	-4,849,165	-4,472,896
4. Stjecanje ovisnog društva, umanjeno za stečeni	-4,286,504	-117,984	-2,000,000	-

novac				
5. Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-	-885,313	-44,118,322	-138,406
IV. Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-457,465,667	-449,923,058	-473,467,921	-563,545,209
B) NETO NOVČANI TOKOVI OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	-454,118,056	-448,857,824	-468,926,919	-563,404,186
1. Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	-	-	-	-
2. Novčani primici od izdavanja vlasničkih i dužničkih finansijskih instrumenata	-	-	-	-
3. Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	-	-	-	-
4. Ostali novčani primici od finansijskih aktivnosti	-	-	-	-
V. Ukupno novčani primici od finansijskih aktivnosti	-	-	-	-
1. Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi i dužničkih finansijskih instrumenata	-234,255,447	-	-	-30,000,000
2. Novčani izdaci za isplatu dividendi	-9,605	-952	-	-
3. Novčani izdaci za finansijski najam	-	-	-	-
4. Novčani izdaci za otkup vlastitih dionica i smanjenje temeljnog (upisanog) kapitala	-	-	-	-
5. Ostali novčani izdaci od finansijskih aktivnosti	-357,526	-	-53,024	-1,008,024
VI. Ukupno novčani izdaci od finansijskih aktivnosti	-234,622,578	-952	-53,024	-31,008,024
C) NETO NOVČANI TOKOVI OD FINANSIJSKIH AKTIVNOSTI	-234,622,578	-952	-53,024	-31,008,024
1. Nerealizirane tečajne razlike po novcu i novčanim ekvivalentima	-	-	-	-
D) NETO POVEĆANJE ILI SMANJENJE NOVČANIH TOKOVA	50,034,791	42,098,413	12,379,633	99,029,026
E) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA POČETKU RAZDOBLJA	52,368,121	102,402,912	144,501,325	156,880,959
F) NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI NA KRAJU RAZDOBLJA	102,402,912	144,501,325	156,880,958	255,909,985

Izvor: info.BIZ